

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на тему: “ **ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У
НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ** ”

Виконала: студентка групи ОО(з)-41
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Ковальчук Анна Романівна Керівник:

к.е.н., доц. Благун С.І.

Рецензент: к.е.н, доц. Судук Н.В.

Івано-Франківськ – 2025 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет Економічний

Кафедра Обліку і оподаткування

Освітній рівень “бакалавр”

Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Баланюк І.Ф.

“7” листопада 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу студентки

Ковальчук Анни Романівни

1. Тема роботи: “Особливості бухгалтерського обліку у неприбуткових організаціях”, керівник роботи: доцент кафедри міжнародних економічних відносин Благун С. І.
2. Перелік питань, які потрібно розробити:
 - роль неприбуткових установ у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства;
 - нормативно-правові засади функціонування неприбуткових організацій в Україні;

- особливості обліково-аналітичного забезпечення управлінської діяльності неприбуткових установ.

- порядок документального оформлення фінансово-господарських

операцій на прикладі громадської організації «Спогади крізь віки»;

- ведення синтетичного та аналітичного обліку фінансово-господарських операцій у досліджуваній організації.

- порядок відображення фінансово-господарських операцій у фінансовій та податковій звітності неприбуткових організацій;

- аналіз діяльності громадських організацій як базу для формування обліково-інформаційного забезпечення;

- напрями удосконалення обліково-інформаційної системи у громадській організації.

3. Дата видачі завдання 04.12.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	<i>РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕПРИБУТКОВИХ УСТАНОВ</i>	17.02.2025 р.	виконано
2	<i>РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «СПОГАДИ КРІЗЬ ВІКИ»</i>	18.03.2025 р.	виконано
3	<i>РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ</i>	21.04.2025 р.	виконано

Студент

Анна КОВАЛЬЧУК

Керівник роботи
25 травня 2025 р.

Семен БЛАГУН

Прикарпатський національний університет імені Василі Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК на кваліфікаційну роботу
студентки *четвертого* курсу групи *ОО(з)-41*

Ковальчук Анни Романівни

на тему:

“Особливості бухгалтерського обліку у неприбуткових організаціях”

Стабільне та результативне функціонування неприбуткових структур значною мірою зумовлене якісно організованим бухгалтерським обліком, що виступає гарантом прозорості фінансових операцій, належної підзвітності перед зацікавленими сторонами та ефективного управління наявними ресурсами.

Складність нормативної бази, динамічні зміни у законодавстві, необхідність дотримання міжнародних стандартів фінансової звітності та потреба у відкритості фінансових даних формують нову парадигму ведення обліку в неприбутковому секторі. У таких умовах першорядного значення набуває оптимізація облікових процесів, інтеграція сучасних цифрових рішень, формування компетентного кадрового потенціалу, а також розробка та впровадження ефективних методик внутрішнього аудиту й контролю. Така трансформація дозволяє не лише відповідати чинним регуляторним вимогам, а й сприяє зміцненню довіри з боку громадськості та партнерів.

В роботі розкрито роль неприбуткових установ у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства, проаналізовано нормативно-правові засади функціонування неприбуткових організацій в Україні, досліджено особливості обліково-аналітичного забезпечення управлінської діяльності неприбуткових установ, проведено оцінку порядку документального оформлення фінансовогосподарських операцій на прикладі громадської організації «Спогади крізь віки», проаналізовано ведення синтетичного та аналітичного обліку

фінансовогосподарських операцій у досліджуваній організації, розглянуто порядок відображення фінансово-господарських операцій у фінансовій та податковій звітності неприбуткових організацій, проведено аналіз діяльності громадських організацій як базу для формування обліково-інформаційного забезпечення та обґрунтовано напрями удосконалення обліково-інформаційної системи у громадській організації

Мета роботи досягнута, поставлені авторкою завдання були вирішені в повному обсязі.

Кваліфікаційна робота Ковальчук Анни Романівни на тему “Особливості бухгалтерського обліку у неприбуткових організаціях” є завершеним науковим дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам, що визначені до такого виду робіт, допускається до захисту, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

Т

Семен БЛАГУН

25 травня 2025 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
студентки групи ОО (з) - 41
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Ковальчук Анни Романівни

на тему:

«Особливості бухгалтерського обліку у неприбуткових організаціях»

Актуальність теми. Актуальність обраної теми зумовлена зростаючим впливом громадських організацій на соціально-економічні трансформації в країні, що особливо проявляється в умовах посилення демократичних процесів, децентралізації влади та активного залучення громадян до формування державної політики. Неприбуткові установи, виконуючи значущі функції в соціальній, культурній, освітній, екологічній та інших сферах, стають не лише партнерами державних структур, але й самостійними агентами розвитку громадянського суспільства.

Результативна діяльність таких організацій великою мірою залежить від правильно організованого бухгалтерського обліку, який забезпечує прозорість, підзвітність і ефективне управління фінансовими ресурсами. З огляду на специфічні умови функціонування неприбуткових організацій, їх облік має певні відмінності, що стосуються джерел надходжень, цільового спрямування витрат, податкових привілеїв, а також вимог до звітності та державного нагляду.

Самостійні розробки і пропозиції автора: розкрито роль неприбуткових установ у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства, проаналізовано нормативно-правові засади функціонування неприбуткових організацій в Україні, досліджено особливості обліково-аналітичного забезпечення управлінської діяльності неприбуткових установ, проведено оцінку процедури документального оформлення фінансово-господарських операцій на прикладі

громадської організації «Спогади крізь віки», проаналізовано ведення синтетичного та аналітичного обліку фінансово-господарських операцій у досліджуваній організації, розглянуто порядок відображення фінансовогосподарських операцій у фінансовій та податковій звітності неприбуткових організацій, проведено аналіз діяльності громадських організацій як базу для формування обліково-інформаційного забезпечення, визначено напрями удосконалення обліково-інформаційної системи у громадській організації

Практичне значення роботи. Отримані результати в дипломній роботі щодо вдосконалення документального забезпечення синтетичного та аналітичного обліку, а також його адаптації до специфіки неприбуткових організацій можуть бути використані в практичній діяльності громадських організацій, аудиторських фірм, а також виступити основою для подальших наукових досліджень.

Загальний висновок. Кваліфікаційна робота Ковальчук Анни Романівни на тему “Особливості бухгалтерського обліку у неприбуткових організаціях” є завершеним науковим дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам, що визначені до такого виду робіт, допускається до захисту, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент:

к.е.н., доцент,

доцент кафедри економічної кібернетики

Наталія СУДУК

«26» травня 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕПРИБУТКОВИХ УСТАНОВ	13
1.1 Неприбуткові установи в сучасних умовах: суть, зміст, класифікація	13
1.2 Нормативно-правові засади функціонування неприбуткових установ	23
1.3 Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності неприбуткових установ	31
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «СПОГАДИ КРИЗЬ ВІКИ»	41
2.1 Документальне забезпечення фінансово-господарської діяльності ГО «Спогади кризь віки»	41
2.2 Система синтетичного й аналітичного обліку в управлінні фінансово- господарською діяльністю	46
2.3 Відображення операцій із фінансово-господарської діяльності у фінансовій і податковій звітності	48
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	61
3.1 Аналіз діяльності громадських організацій як основа інформаційного забезпечення обліку.....	61
3.2 Напрями удосконалення обліково-інформаційносистеми громадської організації	69
ВИСНОВОК	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	87

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає у зростаючій ролі громадських інституцій у соціально-економічному розвитку держави, особливо в умовах активізації процесів демократизації, децентралізації та громадської участі у формуванні політики. Неприбуткові організації, виконуючи важливі соціальні, культурні, освітні, екологічні та інші функції, виступають не лише як доповнення до діяльності державних інституцій, а й як активні суб'єкти формування громадянського суспільства.

Ефективне функціонування таких організацій безпосередньо залежить від належного ведення бухгалтерського обліку, який є основою прозорості, підзвітності та раціонального використання фінансових ресурсів. З урахуванням специфіки діяльності неприбуткових організацій, їх бухгалтерський облік має низку особливостей, пов'язаних із джерелами фінансування, цільовим характером використання коштів, податковими пільгами, вимогами до звітності та контролю з боку держави.

Складність нормативно-правового регулювання, часті зміни у законодавстві, необхідність ведення обліку за міжнародними стандартами, вимоги до прозорості та відкритості фінансової інформації висувають нові вимоги до організації облікового процесу у неприбутковому секторі. У цьому контексті зростає значення удосконалення облікових процедур, запровадження сучасних інформаційних систем, формування кваліфікованого кадрового забезпечення, а також розробки методичних підходів до внутрішнього контролю та аудиту.

Тому, дослідження особливостей бухгалтерського обліку в неприбуткових організаціях має не лише теоретичну, а й прикладну значущість, оскільки сприяє підвищенню ефективності управління ресурсами, забезпеченню фінансової дисципліни та зміцненню довіри з боку громадськості, донорів і держави. Це визначає високу актуальність обраної теми дипломної роботи.

Мета роботи – удосконалення організації і методики обліку фінансовогосподарської діяльності громадських організацій.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки і вирішення наступних **завдань**:

- розкрити роль неприбуткових установ у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства;
- проаналізувати нормативно-правові засади функціонування неприбуткових організацій в Україні;
- дослідити особливості обліково-аналітичного забезпечення управлінської діяльності неприбуткових установ.
- оцінити порядок документального оформлення фінансово-господарських операцій на прикладі громадської організації «Спогади крізь віки»;
- проаналізувати ведення синтетичного та аналітичного обліку фінансовогосподарських операцій у досліджуваній організації.
- розглянути порядок відображення фінансово-господарських операцій у фінансовій та податковій звітності неприбуткових організацій;
- провести аналіз діяльності громадських організацій як базу для формування обліково-інформаційного забезпечення;
- обґрунтувати напрями удосконалення обліково-інформаційної системи у громадській організації

Об'єкт дослідження – процес організаційного та методичного забезпечення бухгалтерського обліку у неприбуткових організаціях

Предмет дослідження – система теоретичних та методичних прийомів і прикладних засад обліку, аналізу і внутрішнього контролю в неприбуткових організаціях на прикладі громадської організації «Спогади крізь віки».

Методи дослідження. Для реалізації поставленої мети дослідження та вирішення відповідних завдань було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціалізованих методів дослідження. До загальнонаукових підходів віднесено методи логічного узагальнення, що дозволяють сформулювати загальні

закономірності на основі індивідуальних фактів, а також метод систематизації, за допомогою якого забезпечено впорядкування дослідницького матеріалу відповідно до визначених критеріїв. Метод наукової абстракції сприяв виявленню сутнісних характеристик об'єкта дослідження шляхом відокремлення другорядних ознак.

Серед спеціальних методів було використано трендовий аналіз, який дозволив дослідити динаміку розвитку ключових показників у часі; факторний аналіз, що забезпечив можливість виявлення основних чинників, які впливають на досліджувані явища; а також методи кореляційно-регресійного аналізу, за допомогою яких встановлено взаємозв'язки між кількісними характеристиками досліджуваних процесів. Крім того, логічний аналіз дозволив сформулювати послідовність дослідницьких етапів, а структурний аналіз – здійснити розподіл об'єкта дослідження на складові елементи з метою глибшого розуміння його функціональних особливостей. Застосування зазначеного інструментарію забезпечило комплексність і обґрунтованість наукових висновків, підтверджених емпіричними даними, наведеними у таблицях та на рисунках, а також узгодженими з відповідними літературними джерелами.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи, наукові джерела, онлайн-джерела, інформація Державної служби статистики України, стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності, а також фінансова та статистична звітність ГО «Спогади крізь віки».

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати в дипломній роботі щодо вдосконалення документального забезпечення синтетичного та аналітичного обліку, а також його адаптації до специфіки неприбуткових організацій можуть бути використані в практичній діяльності громадських організацій, аудиторських фірм, а також виступити основою для подальших наукових досліджень.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕПРИБУТКОВИХ УСТАНОВ

1.1 Неприбуткові установи в сучасних умовах: суть, зміст, класифікація

Сучасний економічний розвиток є можливим лише за умови інтенсивного функціонування організацій громадянського суспільства, що належать до некомерційного, або так званого третього сектору економіки. Цей сектор, як окремий сегмент економіки, активно почав формуватися наприкінці ХХ століття під впливом конкретних історичних передумов і національних культурних традицій. Зокрема, витоки інституціоналізації некомерційного сектору пов'язують із періодом правління Катерини II, коли почали з'являтися перші благодійні товариства, що вважається початком становлення його організаційної структури.

У складі тогочасних благодійних формувань функціонували освітні установи, опікунські та дитячі притулки, медичні заклади, товариства, що опікувалися людьми з інвалідністю, включаючи осіб із порушеннями зору і слуху. На сучасному етапі в Україні некомерційний сектор представлений сукупністю неприбуткових організацій, діяльність яких суттєво впливає на розвиток ринкових відносин шляхом реалізації культурних, соціальних, гуманітарних та інших суспільно значущих цілей. У цьому контексті особливої актуальності набувають питання організації обліково-аналітичного забезпечення управління такими суб'єктами, що має важливе теоретичне й практичне значення.

У науковій літературі, присвяченій дослідженню соціально-економічних процесів, широко застосовуються терміни «некомерційний сектор економіки», «організації громадянського суспільства» та «неприбуткові установи і організації». Вказані категорії мають спільну ознаку – відсутність цілеспрямованого прагнення до отримання прибутку та його подальшого розподілу між засновниками чи членами. Основна мета функціонування таких

інституцій полягає у вирішенні освітніх, культурних, наукових, благодійних та інших завдань, що мають суспільну значущість.

У зв'язку з поставленою дослідницькою метою доцільним є аналіз специфіки діяльності неприбуткових організацій в умовах правового поля України. Нормативно-правова база держави містить різноманітні терміни, якими окреслюють статус неприбуткових (або невідприємницьких) організацій, що свідчить про складність їх класифікації. Так, у Конституції України (ст. 36, 37) використовується поняття «об'єднання громадян», що охоплює політичні партії, профспілки та інші громадські організації. Закон України «Про громадські об'єднання» (ст. 3) визначає громадські організації як формування, створені для реалізації спільних соціальних, економічних, культурних, творчих, вікових, спортивних та інших інтересів [29].

У межах Закону України «Про благодійництво та благодійні організації» (ст. 1) благодійні організації розглядаються як недержавні інституції, які здійснюють благодійну діяльність відповідно до закону [28]. Паралельно, в Цивільному кодексі України застосовується термін «невідприємницькі організації» [42], тоді як найпоширенішим на сьогодні вважається поняття «неприбуткові організації», яке є найбільш узагальненим.

Аналізуючи зазначені правові категорії, необхідно зазначити, що між ними існують істотні відмінності, тому вони не є синонімами. Основна ознака, яка вирізняє неприбуткові установи серед інших суб'єктів господарювання, полягає в цілях їх створення – надання освітніх, наукових, культурних, соціальних, благодійних та інших послуг, що мають суспільне значення. До таких структур, зокрема, належать лікарні, муніципальні органи, релігійні та громадські організації, діяльність яких не орієнтована на отримання прибутку. Як приклад невідприємницької організації можна навести Фонд «Вікіпедія» [3].

Зазначені інституції, незважаючи на відмінності у назвах, об'єднані спільними ознаками: наявністю статусу юридичної особи, функціонуванням у межах нормативно-правового поля та відсутністю прибуткової мотивації з подальшим його розподілом між учасниками. Їх діяльність здійснюється

відповідно до статутних документів і спрямована на задоволення суспільних потреб.

У міжнародній практиці для означення діяльності аналогічних недержавних інституцій застосовується низка англomовних термінів. Зокрема, використовується поняття «недержавні організації» (англ. non-governmental organizations, NGO), а також «неприбуткові організації» (англ. not for profit, nonprofit organizations, NPO) та «приватні волонтерські організації» (англ. private voluntary organization, PVO) [6; 8]. Така термінологічна розмаїтість свідчить про багатогранність і динамічність розвитку некомерційного сектору в різних країнах світу.

Однією з найдавніших міжнародних неприбуткових організацій вважається «Міжнародний Комітет Червоного Хреста» (International Committee of the Red Cross), заснований у 1863 році. Із розвитком міжнародного права у 1945 році в рамках Організації Об'єднаних Націй з'являється офіційне визначення поняття «недержавна організація» – ця дефініція була закріплена в договорі ООН (Стаття 71 § 10). Згодом, у резолюції 288 (X) Економічної і соціальної ради ООН (ECOSOC) від 27 лютого 1950 року, вперше було сформульовано поняття «Міжнародна недержавна організація» (International Non-governmental Organization, INGO) [6; 8].

Інститут неприбуткових організацій є невід'ємною складовою демократичного суспільного ладу. Їх функціонування забезпечує залучення громадськості до процесів соціального вдосконалення. Такі структури виконують роль посередника між органами державної влади та окремими соціальними групами, захищаючи їхні інтереси; запобігають монополізації державою ключових сфер життя суспільства, включаючи політику та економіку; а також здійснюють контроль за діяльністю державних інституцій.

На макроекономічному рівні роль таких організацій також є суттєвою. Незважаючи на те, що вони не створюють додаткової вартості та не генерують прибутку, їх функції зосереджені на перерозподілі наявних ресурсів. Крім того, вони активно формують додаткові джерела – фінансові, матеріальні,

інтелектуальні, – спрямовані на задоволення як приватних, так і колективних потреб. Різноманітні громадські об'єднання виступають не лише комунікаторами, а й суб'єктами, що представляють державним органам альтернативні погляди щодо соціальних, економічних та культурних викликів.

Варто зазначити, що неприбуткові організації різняться за своїми підходами до реалізації завдань. Деякі з них виконують лобістські функції, інші зосереджуються на адмініструванні проектів, керуванні програмами чи наданні консультаційних послуг. Значна кількість міжнародних неприбуткових організацій співпрацює з агентствами ООН у формі консультаційних погоджень у певних сферах. Зокрема, організація Third World Network має консультаційний статус в рамках Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD), а також у структурі ECOSOC. Якщо у 1946 році такий статус мали лише 41 неприбуткова організація, то станом на 2010 рік їх кількість зросла до 2350 [6; 8].

З огляду на тенденції глобалізації та інтеграційні процеси, що охоплюють Україну, діяльність міжнародних неприбуткових організацій на її території набуває особливої актуальності. Серед таких структур, що активно працюють в Україні, варто виділити: IREX, ACTR/ACCELS, Internews Network, Internews Ukraine, Fulbright, National Endowment for Democracy (NED), Freedom House, EERC, PAUCI, Eurasia Foundation, Counterpart International, UCAN [12]. Ці організації реалізують практики, що сприяють утвердженню демократичних цінностей, зокрема громадського контролю.

Посилення ролі міжнародних неприбуткових організацій у процесі становлення громадянського суспільства в Україні пов'язане з прагненням держави інтегруватися до європейського і міжнародного співтовариства. У межах такої інтеграції виділяють кілька етапів розвитку діяльності міжнародних неприбуткових структур на території України. Перший етап (1991–1997 роки) відзначається формуванням ринкової інфраструктури та ключових економічних засад. Наступний період (1997–2003 роки) характеризується активізацією структурних реформ, поглибленням демократизації, забезпеченням екологічної

та ядерної безпеки, підвищенням рівня життя, культурним і духовним відродженням.

Починаючи з 2004 року, спостерігається зміщення акцентів – від фінансової та технічної підтримки до стратегічного партнерства. Нові програми передбачають інвестування в малий та середній бізнес, стимулювання взаємодії між медичними та освітніми закладами, недержавними організаціями, муніципалітетами, професійними спілками, а також сприяння обміну студентами, підприємцями та фахівцями між країнами з різними рівнями розвитку.

Вітчизняна економіка позитивно реагує на міжсекторну взаємодію міжнародних неприбуткових організацій із бізнес-структурами, що сприяє поширенню сучасних знань, формуванню системи ціннісно-орієнтованого управління. Йдеться про обмін культурним та професійним досвідом, підтримку розвитку освіти, просування демократичних норм, таких як свобода слова, право на інформацію, формування обізнаності щодо інших культур і суспільств. Участь бізнесу в таких програмах мотивує його власників до підвищення кваліфікації персоналу, що створює синергію між секторами.

У науковій літературі існує класифікація неприбуткових установ, що охоплює кілька груп. До першої групи, відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД: секція О, розділ 84), належать установи, перелічені в таблиці 1.1.

До цієї категорії належать органи державної влади України, а також органи місцевого самоврядування, що забезпечують виконання владних функцій у межах визначених повноважень. Окрім того, до складу цієї групи входять створені зазначеними органами установи та організації, які фінансуються виключно за рахунок коштів державного або відповідного місцевого бюджету. Такі інституції функціонують у межах публічного сектору, здійснюючи обслуговування суспільних потреб без орієнтації на отримання прибутку.

Таблиця 1.1

Державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування

Група	Назва видів економічної діяльності
84.1	Державне управління загального характеру; соціально-економічне управління
84.2	Надання державних послуг суспільству в цілому
84.3	Діяльність у сфері обов'язкового соціального страхування

Джерело: [11]

Водночас до наступної групи, визначеної відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД: секція S, розділ 94), що представлена у таблиці 1.2, належать інші організаційно-правові форми неприбуткових суб'єктів, діяльність яких не передбачає фінансування з бюджету, а здійснюється здебільшого на основі членських внесків, добровільних пожертв та грантової підтримки.

Таблиця 1.2

Діяльність громадських організацій

Група	Назва видів економічної діяльності
94.1	Діяльність організацій промисловців і підприємців, професійних організацій
94.2	Діяльність професійних спілок
94.9	Діяльність інших громадських організацій

Джерело: [11]

Громадські організації становлять собою зареєстровані об'єднання громадян, створені з метою задоволення та захисту своїх законних інтересів, що можуть охоплювати соціальну, економічну, творчу, вікову, національнокультурну, спортивну та інші сфери [29]. Такі організації набувають права власності на кошти й інше майно, що надаються засновниками, учасниками або державою, а також придбані за рахунок вступних і членських внесків, благодійних пожертв громадян, підприємств, установ та організацій, або набутих за рахунок власних ресурсів у спосіб, що не суперечить чинному законодавству [29].

Добровільні об'єднання творчих працівників, які здійснюють професійну діяльність у сфері культури та мистецтва, відомі як творчі спілки. Вони функціонують на основі статуту, мають фіксоване членство й утворюються з ініціативи професійних митців відповідного напрямку. Для створення всеукраїнської спілки необхідна участь щонайменше 100 осіб, а для регіональної – не менше 20 осіб. Рішення про заснування творчої спілки приймається на загальних зборах її засновників.

Політичні партії, у свою чергу, представляють об'єднання громадян, які підтримують певну загальнонаціональну програму суспільного розвитку, маючи на меті участь у формуванні державної політики, органів влади, органів місцевого самоврядування та їхньому представництві. Для функціонування такі партії повинні мати всеукраїнський статус і пройти реєстрацію у Міністерстві юстиції України. Обов'язковою умовою реєстрації є наявність щонайменше однієї тисячі підписів громадян України, які мають право голосу [30].

Законодавством визначено низку обмежень щодо діяльності політичних партій. Вони не можуть отримувати прибутки від операцій з цінними паперами, відкривати рахунки або зберігати цінності в іноземних банках, а також отримувати кошти від іноземних держав, державних органів чи підприємств із змішаною формою власності. Крім того, політичні партії зобов'язані щорічно оприлюднювати інформацію про свої бюджети [29].

Заборонено також створення партіями підприємств (окрім засобів масової інформації) та здійснення господарської й іншої комерційної діяльності, за винятком продажу суспільно-політичної літератури, агітаційних матеріалів, продукції з власною символікою, організації виставок, лекцій, свят та інших заходів, що мають суспільно-політичний характер.

Благодійні організації функціонують у межах безкорисливої діяльності, що не передбачає отримання прибутку. Їхніми засновниками можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Управління такою організацією здійснюється вищим колегіальним органом відповідно до положень її статуту, а безпосереднє керівництво покладається на виконавчий орган — правління або комітет.

Залежно від території діяльності, благодійні організації можуть бути всеукраїнськими, місцевими або міжнародними.

Майнова база таких організацій формується з добровільних внесків засновників, благодійних пожертв, коштів, зібраних під час проведення благодійних заходів, лотерей, аукціонів, а також доходів від депозитів та інвестицій у цінні папери. Благодійники, які передають ресурси до організації, мають право отримати звіт про їхнє використання. Якщо цінності передані з визначеним цільовим призначенням, звітність щодо їх використання є обов'язковою.

У контексті неприбуткових організацій важливу роль відіграють також науково-дослідні установи та освітні заклади, віднесені до категорії за КВЕД: секція Р, клас 80 (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Класифікація освіти

Група	Назва видів економічної діяльності
85.1	Дошкільна освіта
85.2	Початкова освіта
85.3	Середня освіта
85.4	Вища освіта
85.5	Інші види освіти
85.6	Допоміжна діяльність у сфері освіти

Джерело: [11]

До третьої групи неприбуткових організацій, відповідно до класифікації за КВЕД (секція О, розділ 84.30), належать пенсійні фонди, які функціонують як самостійна складова фінансово-банківської системи. Основним завданням таких фондів є управління фінансовими ресурсами, що спрямовуються на пенсійне забезпечення громадян після завершення ними трудової діяльності. Пенсійні

фонди створюються з метою централізованого накопичення коштів, призначених для виплати пенсій.

До цієї ж категорії входять кредитні спілки, класифіковані за КВЕД у межах класу 65. Вони утворюються як громадські організації, що діють відповідно до затвердженого статуту і мають за мету не отримання прибутку, а забезпечення фінансової підтримки та соціального захисту своїх учасників. Діяльність кредитних спілок базується на механізмах залучення особистих заощаджень членів для подальшого їх взаємного кредитування. Заснування такої спілки можливе за умови участі не менше 50 осіб.

Четверта група неприбуткових структур охоплює організації, діяльність яких не пов'язана з отриманням прибутку, наприклад, гаражні кооперативи та садівничі товариства. Їх функціонування передбачає забезпечення спільних інтересів учасників без ведення комерційної діяльності.

До п'ятої групи належать об'єднання юридичних осіб, серед яких спілки, асоціації та інші організації, створені задля представництва інтересів своїх засновників. Фінансова основа діяльності таких утворень формується з внесків учасників, а також пасивних доходів, отриманих, зокрема, від розміщення вільних коштів.

Шоста група охоплює релігійні організації (КВЕД: секція М, код 94.91), які реєструються відповідно до вимог чинного законодавства [38]. До цього типу неприбуткових суб'єктів належать релігійні громади, центри й управління, монастирі, братства, місії, а також заклади духовної освіти. Основна мета таких організацій полягає в задоволенні релігійних потреб громадян та реалізації духовно-культурної місії.

До сьомої групи відносяться житлово-будівельні кооперативи, а також об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, які класифікуються за КВЕД у межах секції К. Ці організації утворюються з метою спільного управління, утримання та експлуатації житлового майна без мети отримання прибутку.

Класифікація неприбуткових організацій також передбачає поділ їх на бюджетні та небюджетні установи залежно від джерел фінансування. Такий розподіл дозволяє здійснювати ефективніший контроль та регулювання фінансових потоків у межах неприбуткового сектору.

Незважаючи на різноманітність напрямів діяльності зазначених організацій, можна виділити низку спільних рис, характерних для цих інституцій (рис. 1.1), що засвідчує наявність певної єдності в принципах їх функціонування.

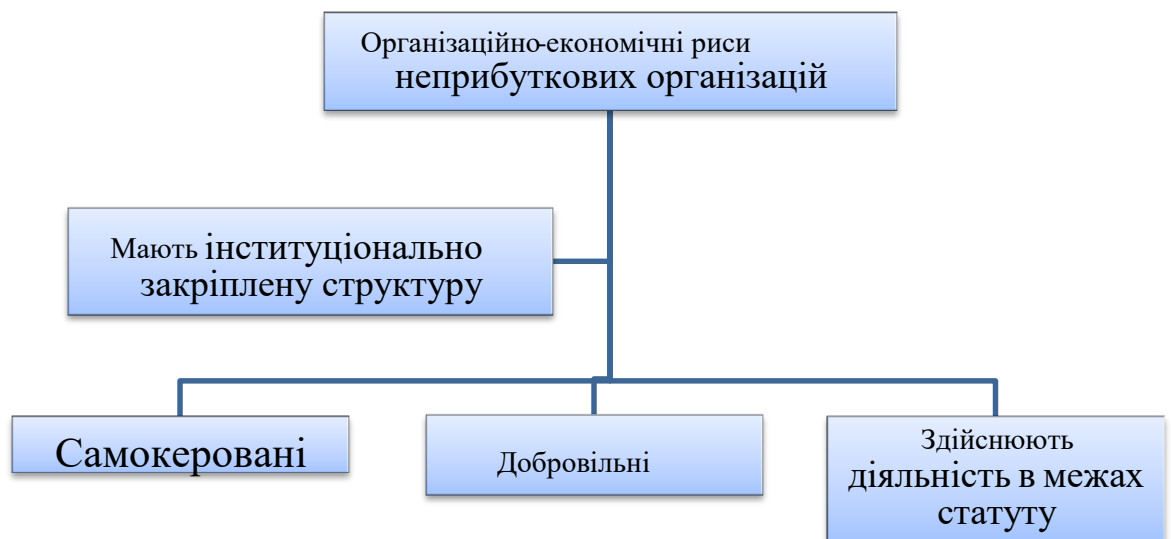

Рис. 1.1. Організаційно-економічні риси неприбуткових організацій

Джерело: [6; 8; 25]

Ключові характеристики, притаманні некомерційному сектору, формують його концептуальну основу. Некомерційні організації виникають з метою реалізації завдань, що мають соціальне, благодійне, культурне, освітнє, наукове спрямування, а також для охорони здоров'я та навколишнього природного середовища, забезпечення прав людини, розв'язання конфліктних ситуацій і здійснення інших форм діяльності, спрямованих на досягнення суспільно значущих результатів.

Функції, які виконують неприбуткові установи (НУ) в суспільстві, пояснюють масштаб їхнього поширення та активне функціонування. Основні напрями їхньої ролі можна систематизувати у таких формах: по-перше, прямий і

опосередкований внесок у розвиток глобальної економіки; по-друге, забезпечення каналу зворотного зв'язку між громадянським суспільством і владними структурами; по-третє, реалізація синергії між комерційним і некомерційним секторами; по-четверте, створення можливостей для здійснення меценатської та благодійної діяльності заможними суб'єктами.

У контексті глобального економічного процесу неприбуткові організації реалізують як прямий, так і непрямий економічний вплив. Прямий ефект полягає в тому, що зазначені установи створюють додаткові робочі місця, забезпечуючи зайнятість, зокрема для представників соціально вразливих категорій населення – студентів, осіб з інвалідністю, безробітних тощо. Таким чином, вони функціонують подібно до суб'єктів малого підприємництва, водночас пропонуючи соціально-психологічну підтримку персоналу. Залучаючи ресурси для реалізації своєї діяльності, включаючи закупівлю товарів та послуг, НУ сприяють зростанню сукупного попиту й пропозиції. Водночас їхня діяльність охоплює такі сфери, які залишаються поза інтересами комерційних структур через їхню нерентабельність.

Опосередкований внесок неприбуткових інституцій реалізується через підвищення конкурентоспроможності соціальної сфери. Виконуючи роль альтернативи державним і муніципальним структурам, НУ стимулюють підвищення ефективності надання соціальних послуг. Завдяки реалізації програм у галузях охорони здоров'я та освіти, некомерційний сектор забезпечує підвищення людського капіталу, що, за результатами сучасних досліджень, позитивно впливає на темпи економічного зростання. Таким чином, через покращення соціального клімату ці установи сприяють формуванню умов соціальної та політичної стабільності, що є фундаментом сталого економічного розвитку.

Крім вищезазначеного, важливою функцією неприбуткових організацій є захист прав людини. Через реалізацію механізмів громадського контролю та експертизи вони забезпечують прозорість, підзвітність і ефективність діяльності

органів державної влади та судової системи, що відповідає засадам демократичного суспільства і верховенства права [29].

1.2 Нормативно-правові засади функціонування неприбуткових установ

Функціонування суб'єктів господарювання в межах економічного та соціального середовищі регламентується чітко визначеним нормативноправовим підґрунтям. Основоположним документом, що забезпечує регуляцію діяльності як фізичних осіб, так і юридичних суб'єктів, виступає Конституція України. У ній закріплені базові права громадян, зокрема свобода думки, слова та вільне вираження переконань, а також право на збирання, зберігання, використання та поширення інформації в будь-якій формі (стаття 34). Крім того, встановлено право кожного на свободу світогляду та віросповідання (стаття 35), а також право на створення об'єднань — політичних партій та громадських організацій з метою реалізації та захисту прав і свобод, задоволення різноманітних інтересів, за винятком випадків обмежень в інтересах національної безпеки, громадського порядку, охорони здоров'я або прав інших осіб (стаття 36) [42].

Цивільний кодекс України встановлює класифікацію юридичних осіб, поділяючи їх на суб'єкти публічного та приватного права. До перших належать державні органи та органи місцевого самоврядування, що мають владні повноваження та виконують відповідні функції, тоді як до других — усі інші юридичні особи (стаття 81 ЦКУ) [42]. Відповідно до пункту 3 статті 83 ЦКУ, під установою розуміється організація, створена однією чи декількома особами, які не беруть участі в її управлінні, шляхом передання майна для досягнення визначеної мети за рахунок цього майна [42].

До категорії неприбуткових організацій можуть належати й юридичні особи приватного права, які у сфері майнових відносин керуються нормами Цивільного кодексу, а в частині організаційно-правових засад — положеннями чинного законодавства України, що регламентує діяльність неприбуткових

(некомерційних) організацій. Залежно від наявності чи відсутності членства такі організації можуть функціонувати у формі установ або непідприємницьких товариств.

Відповідно до статті 86 ЦКУ, непідприємницькі товариства, серед яких — споживчі кооперативи та об'єднання громадян, а також установи, мають право здійснювати підприємницьку діяльність паралельно з основною, якщо вона не суперечить чинному законодавству та сприяє досягненню визначеної цими організаціями мети. Установи при цьому розглядаються як нова форма неприбуткових організацій, тоді як непідприємницьке товариство є типовим прикладом членської структури, до складу якої можуть входити як фізичні особи (наприклад, громадські організації), так і юридичні (зокрема, спілки, асоціації, союзи).

У Господарському кодексі України термін «непідприємницьке господарювання» визначено як систематична господарська діяльність, що здійснюється самостійно та спрямована на досягнення соціальних, економічних або інших цілей без наміру отримання прибутку (стаття 52). При цьому заборонено здійснювати некомерційну господарську діяльність органам державної влади та місцевого самоврядування [9]. Звідси випливає, що хоча такі органи можуть бути формально класифіковані як неприбуткові установи, відповідно до господарського законодавства вони не мають права здійснювати некомерційну діяльність. Це засвідчує концептуальну відмінність між термінами «неприбуткова» та «некомерційна» організація в українській правовій практиці.

Під неприбутковою установою слід розуміти суб'єкта господарської діяльності, що має статус юридичної особи, функціонує відповідно до положень установчих документів, володіє власним балансом, має банківські рахунки та печатку [25].

Податковий кодекс України у пункті 14.1.121 надає визначення неприбуткових організацій як юридичних осіб, які не підлягають оподаткуванню податком на прибуток [26]. У цьому контексті слід розуміти, що «неприбуткова організація» — це не форма господарювання або окрема правова структура, а

податковий статус, який присвоюється органом податкової служби шляхом включення відповідного суб'єкта до Реєстру неприбуткових організацій. Однак не всі суб'єкти, що не сплачують податок на прибуток, автоматично набувають такого статусу. Його можуть отримати лише ті юридичні особи, які відповідають критеріям, встановленим пунктом 133.4 Податкового кодексу України (ПКУ) [26].

Юридична особа визнається неприбутковим підприємством, установою або організацією лише за умови одночасного дотримання низки критеріїв, визначених у чинному податковому законодавстві. Зокрема, така юридична особа має бути створена та зареєстрована відповідно до норм законодавства, яке регулює діяльність конкретного типу неприбуткової організації. Обов'язковою умовою є наявність у її установчих документах положення, що прямо забороняє розподіл отриманих доходів або їх частини між засновниками (учасниками), членами організації, працівниками (за винятком виплат, що стосуються оплати праці та нарахувань єдиного соціального внеску), членами органів управління, а також іншими пов'язаними з ними особами [43]. Крім того, установчі документи мають містити положення, відповідно до якого у разі припинення юридичної особи (через ліквідацію, поділ, злиття, приєднання або перетворення) всі активи передаються одній чи кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховуються до державного або місцевого бюджету. Це положення не застосовується до об'єднань та асоціацій об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

Завершальним етапом у набутті статусу неприбутковості є внесення юридичної особи до Реєстру неприбуткових установ та організацій. Такий Реєстр ведеться Державною фіскальною службою України, а підтвердженням відповідного статусу виступає офіційне рішення цього контролюючого органу. Копія рішення може бути надана контрагентам організації з метою підтвердження її податкового статусу.

У законодавстві чітко визначено коло юридичних осіб, які мають право бути включеними до зазначеного Реєстру. До таких суб'єктів належать:

бюджетні установи; громадські об'єднання, політичні партії, благодійні та релігійні організації, творчі спілки, пенсійні фонди; асоціації, спілки та інші об'єднання юридичних осіб; житлово-будівельні кооперативи, що здійснили введення житлового об'єкта в експлуатацію відповідно до закону, а також дачні, садівничі та гаражні кооперативи; об'єднання співвласників багатоквартирних будинків та асоціації власників житлових будинків; професійні спілки, їх об'єднання та організації роботодавців; сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи та їх кооперативні об'єднання; інші юридичні особи, які відповідають вимогам пункту 133.4 Податкового кодексу України [26].

Крім загального нормативно-правового забезпечення, згадані організації регламентуються і спеціальними нормативними актами, які визначені в таблиці 1.4. Детальну класифікацію неприбуткових установ відповідно до структурних ознак, визначених відображено в таблиці 1.4.

З 16 липня 2016 року почала діяти оновлена редакція Реєстру неприбуткових установ та організацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 року № 440 [32]. Відповідно до нових норм, до Реєстру включаються лише ті неприбуткові організації, які не лише мають статус юридичної особи, але й повністю відповідають вимогам Податкового кодексу. Організації, які не внесли відповідні зміни до установчих документів згідно з пунктом 133.4 ПКУ, могли залишатися в Реєстрі лише до завершення 2016 року, після чого, з 1 січня 2017 року, підлягали виключенню з нього.

Юридичні особи, які мають статус неприбуткових установ (НУ), володіють повним обсягом прав, притаманних будь-яким іншим юридичним суб'єктам, зокрема правом участі у цивільно-правових відносинах, набуття майнових і немайнових прав, можливістю виступати стороною у судових провадженнях, засновувати інші юридичні особи, наймати персонал, здійснювати діяльність відповідно до статуту, укладати договори та реалізовувати банківські операції.

Таблиця 1.4

Правове регулювання неприбуткових організацій

№ з/п	Неприбуткова організація	Закон, що регулює їх діяльність
1	благодійні організації	Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 р. №5073-VI [28]
2	громадські об'єднання, політичні партії	Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. №4572-VI [29]
3	садові, дачні, гаражні кооперативи, житлово-будівельні кооперативи	Закон України «Про кооперацію» від 10.07.2003 р. №1087-IV [33]
4	сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи	Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 17.07.1997 №469/97-ВР [39]
5	ОСББ	Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.2001 р. №2866-III [35]
6	професійні союзи, їх об'єднання	Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 р. №1045-XIV [37]
7	творчі спілки	Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 07.10.1997 р. №554/97-ВР [36]
8	релігійні організації	Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 р. № 987 [38]

Неприбуткові організації бюджетного типу (далі — бюджетні установи) визнаються неприбутковими за своєю природою, оскільки не здійснюють діяльність з метою отримання прибутку. Однак варто акцентувати, що в основі створення бюджетних установ лежить не приватна ініціатива, а нормативні акти органів публічної влади, які передбачають обов'язкове фінансування з бюджету. Інші ж НУ створюються на основі волевиявлення недержавних осіб, що зумовлює відмінності у джерелах фінансування та механізмах функціонування. Фінансування бюджетних установ здійснюється відповідно до положень Бюджетного кодексу України [1; 2; 5].

Небюджетні неприбуткові організації, залежно від джерел надходжень, можуть фінансуватися як з внутрішніх, так і зовнішніх ресурсів. Надходження, що генеруються шляхом реалізації продукції або надання послуг, є прикметними для НУ з ознаками неприбутковості 0035, 0038, 0039, 0040, 0043. До зовнішнього фінансування належать цільові внески від фізичних і юридичних осіб, благодійна допомога, безповоротна фінансова підтримка та бюджетні кошти. Характерною рисою таких організацій є переважне залучення зовнішніх ресурсів і обмежене використання власних коштів. До власних джерел фінансування можна віднести виручку від реалізації продукції, майнові внески, що надходять безоплатно, а також безповоротну фінансову допомогу. Водночас залученими ресурсами виступають цільові надходження, кредити та бюджетні асигнування.

Функціонування небюджетних неприбуткових структур потребує ефективного механізму залучення фінансів для реалізації проектів та програм, що відповідають їхнім статутним завданням. Суттєвою перешкодою є звужене трактування «основної діяльності», яка офіційно обмежується лише такими напрямками, як надання просвітніх, благодійних, культурних, освітніх та інших суспільно значущих послуг, а також забезпечення соціального захисту громадян і виконання інших статутних цілей [24]. Унаслідок цього багато НУ, з метою збереження статусу неприбутковості, передають вторинні, підприємницькі напрями діяльності стороннім комерційним структурам.

Проблематика оподаткування власних надходжень неприбуткових організацій полягає у визначенні меж і обсягів підприємницької діяльності, допустимої для збереження відповідного статусу. Міжнародна практика регулювання цього питання є різною. Так, у Польщі дозволено поєднання непідприємницької та підприємницької діяльності в межах однієї організації, у Великій Британії підприємницьку діяльність може здійснювати виключно дочірня юридична особа, заснована неприбутковою організацією, тоді як у США дозволено здійснення побічної підприємницької діяльності, доходи від якої не оподатковуються, якщо використовуються виключно на основні цілі організації

Фінансові надходження НУ можуть використовуватися виключно для забезпечення її функціонування, досягнення визначених установчими документами завдань і реалізації визначених напрямів діяльності. У разі порушення вимог, визначених Податковим кодексом, неприбуткова організація повинна у межах звітного податкового місяця подати декларацію щодо використання доходів, у якій зазначається обсяг самостійно обрахованого податкового зобов'язання. Ця сума обчислюється виходячи з обсягу коштів, використаних не за цільовим призначенням. Порушення призводить до виключення організації з Реєстру неприбуткових установ і організацій [24].

З дати, що слідує за місяцем, у якому допущено порушення, і до завершення податкового року, організація зобов'язана щоквартально звітувати перед контролюючими органами та сплачувати податок на прибуток у терміни, передбачені для квартального податкового періоду. Починаючи з нового звітного року, така організація функціонує за правилами, встановленими для платників податку на прибуток відповідно до Податкового кодексу України (п. 133.4.3).

Фіксація факту цільового порушення у використанні доходів (прибутків) неприбутковою організацією, що встановлюється уповноваженим органом згідно з положеннями Кодексу, слугує підставою для анулювання її статусу як неприбуткової установи. Наслідком є нарахування податкових зобов'язань, штрафів та пені, що застосовуються з першого числа місяця, у якому було зафіксовано порушення. При цьому податкове зобов'язання визначається не за фінансовим результатом, розрахованим за правилами бухгалтерського обліку, а за сумою фактично використаних коштів, що не відповідають цільовому призначенню.

Статутний фонд неприбуткової організації може бути зареєстрований, однак він не підлягає поділу на акції або частки, і не є формою підтвердження корпоративних прав її членів. Згідно зі статтею 21 Закону України «Про громадські об'єднання», аналогічно до інших нормативних актів, які регулюють діяльність НУ, у разі ліквідації об'єднання після задоволення претензій

кредиторів, наявне майно та кошти підлягають передачі на реалізацію статутних або благодійних цілей іншій неприбутковій організації. У разі відсутності рішення щодо такої передачі — зазначені активи зараховуються до державного або місцевого бюджету відповідно до чинного законодавства [29].

Беручи до уваги, що власний капітал неприбуткових організацій (НУ) може кваліфікуватися як власність самої організації або держави, необхідно підкреслити: за умови спрямування остаточних результатів діяльності до статутного фонду із метою нарощення власного капіталу, такі результати не можуть бути об'єктом оподаткування. Подібний підхід відповідає суті діяльності НУ, де головним критерієм є не отримання прибутку, а його цільове використання відповідно до передбачених установчими документами завдань.

У зв'язку з цим однією з ключових вимог до функціонування неприбуткових суб'єктів виступає суворе дотримання принципу використання отриманих доходів (прибутків) виключно на покриття власних витрат, пов'язаних із забезпеченням поточної діяльності організації, реалізацією визначених статутом цілей, завдань і напрямів. Зазначене положення є основоположним для збереження статусу неприбутковості та водночас визначає податкову політику щодо таких організацій.

Таким чином, лише за умови неухильного дотримання встановлених критеріїв цільового використання надходжень, неприбуткові організації звільняються від обов'язку сплачувати податок на прибуток, що відповідає нормам чинного податкового законодавства та підтверджується нормативними джерелами .

1.3 Обліково-аналітичне забезпечення управлінської діяльності неприбуткових установ

У сучасному контексті організації управління, особливо в діяльності неприбуткових підприємств, надзвичайно важливим виступає ефективне функціонування обліково-аналітичного забезпечення. Саме воно виконує роль

джерела достовірної інформації, необхідної для формування, реалізації та коригування управлінських рішень відповідно до поставлених цілей і стратегії розвитку підприємства.

На думку О.Д. Гудзинського, обліково-аналітична система являє собою цілісну сукупність методичних інструментів, що слугують для інформаційного супроводу процесів менеджменту за допомогою реалізації як внутрішніх, так і загальносистемних функцій [10]. Інтерпретація цього поняття у дослідженнях Т. Камінської охоплює комплекс процедур збору, оброблення, узагальнення та представлення фінансової інформації, що забезпечує її повноту та якість для управлінських потреб суб'єкта господарювання [16; 41].

Конструктивна суть обліково-аналітичної системи полягає у використанні даних бухгалтерського обліку, що доповнюються оперативною, статистичною, виробничою, а також довідковою інформацією. Вона функціонує як механізм, спрямований на систематизований збір, опрацювання і комплексну оцінку різноманітних інформаційних джерел, які застосовуються у процесах прийняття управлінських рішень на як макро-, так і мікрорівнях.

Слід підкреслити, що обліково-аналітичне забезпечення не є відокремленою одиницею, а становить інтегровану частину загальної системи управління підприємством, реалізовану, здебільшого, через діяльність бухгалтерських підрозділів. Його основна функціональна ідея зосереджена на об'єднанні облікових і аналітичних компонентів в уніфікований процес, який забезпечує безперервний цикл оперативного мікроаналізу із подальшим практичним використанням його результатів у процесі ухвалення управлінських рішень.

Формування обліково-аналітичної системи передбачає раціональне поєднання очікуваних результатів її впровадження з обсягом ресурсів, необхідних для її функціонування, що обумовлює доцільність такої системи в межах стратегічного розвитку підприємства. Враховуючи це, обґрунтоване запровадження обліково-аналітичного механізму стає необхідною умовою досягнення загальної мети функціонування організації (рис. 1.2).

Рис.1.2. Завдання обліково-аналітичної системи

Джерело: розроблено на основі [16]

У структурі обліково-аналітичного забезпечення доцільно виділяти взаємопов'язані компоненти, що функціонують у тісному взаємозв'язку та взаємозалежності, утворюючи інтегровану систему, спрямовану на інформаційне забезпечення управлінської діяльності підприємства. Кожен із цих елементів виконує специфічну функцію, але їх об'єднання забезпечує системну цілісність та ефективність функціонування обліково-аналітичного механізму.

З урахуванням концептуальних положень системного підходу, обліковоаналітичну систему доцільно інтерпретувати як складну багаторівневу конструкцію, яка включає ряд взаємодіючих складових, що формують єдиний функціональний простір. У нашому дослідженні дана система представлена через структурно-логічну модель, яка візуалізує її основні елементи, а також зв'язки між ними (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Елементи обліково-аналітичної системи неприбуткових установ

Джерело: розроблено на основі [16]

Облікова складова забезпечує інформаційні потреби як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів, сприяючи поглибленому аналізу господарських процесів, а також комплексному оцінюванню напрямів розвитку суб'єкта господарювання. Водночас аналітична частина обліково-аналітичної системи охоплює дві ключові компоненти: по-перше, це набір аналітичних показників, сформованих у межах ведення бухгалтерського обліку на аналітичному рівні; подруге, це показники, що утворюються внаслідок реалізації управлінських функцій аналізу та синтезу, що, у сукупності, формують підґрунтя для обґрунтованого прийняття рішень управлінського характеру.

Узагальнення теоретичних підходів у наукових джерелах дає підстави трактувати поняття «обліково-аналітична інформація» як синтезовану категорію, що охоплює дані, генеровані бухгалтерським обліком і методами економічного аналізу. Основною метою функціонування обліково-аналітичного забезпечення в неприбуткових установах виступає досягнення високого рівня результативності їх діяльності та відповідної якості послуг.

У межах реалізації управлінських функцій облік відіграє роль інформаційного забезпечення, при цьому його розуміння як інформаційної компоненти менеджменту вимагає застосування системного підходу. Це передбачає одночасне трактування обліку як автономної підсистеми інформаційної системи управління, а також як самостійної системи з внутрішньою структурою, що складається з блоків і підсистем. Досягнення стратегічних цілей інформаційної системи передбачає інтеграцію облікової підсистеми у загальний процес управління при одночасному удосконаленні її внутрішніх організаційно-інформаційних характеристик.

Законодавча база України визначає, що незалежно від податкового статусу, всі юридичні особи, включаючи неприбуткові організації, зобов'язані вести бухгалтерський облік відповідно до вимог законодавства. Відповідно до ч. 1 ст. 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», вимоги щодо ведення обліку поширюються на всі юридичні особи, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, у тому числі й на

представництва іноземних суб'єктів [24]. Спеціальних нормативів для неприбуткових організацій не існує, тому вони зобов'язані дотримуватись загальноствановлених вимог облікової політики.

Особливий підхід спостерігається щодо бюджетних установ, які також належать до неприбуткових організацій. Для них обов'язковим є ведення обліку за національними стандартами державного сектору із використанням бюджетного Плану рахунків, що встановлено відповідним Порядком. Основні положення щодо бухгалтерського обліку в бюджетній сфері закріплено в главі 10 Бюджетного кодексу України, згідно з якою: – облік ведеться розпорядниками бюджетних коштів за правилами, затвердженими Державним казначейством; – доходи та витрати відображаються у валових сумах без врахування можливості їх взаємозарахування; – реєстрація господарських операцій відбувається у хронологічному порядку; – усі облікові записи повинні мати належне документальне підтвердження [14].

Підходи до ведення обліку в бюджетних установах регламентовані на методичному рівні: одночасно застосовуються метод нарахування та касовий метод, при цьому облік доходів ведеться виключно за касовим методом, що є предметом наукової дискусії у контексті їх невідповідності міжнародним стандартам [19]. Форми організації бухгалтерського обліку в бюджетній сфері охоплюють меморіально-ордерну, журнально-ордерну, її скорочений варіант, а також автоматизовану систему обліку.

У контексті практичного впровадження облікових процедур, домінуючою формою організації облікових записів виступає меморіально-ордерна система. Її ключова функціональна особливість полягає в тому, що всі документи, які пройшли перевірку і затвердження для відображення в обліку, підлягають систематизації за хронологічним принципом, тобто за датою здійснення господарських операцій. Цей процес передбачає формування меморіальних ордерів — зведених накопичувальних реєстрів, що містять систематизовану інформацію та мають постійні порядкові номери, які забезпечують зручність обліку та можливість оперативного контролю [20].

Заповнення меморіального ордера здійснюється на основі первинної документації як окремо за кожним документом, так і за сукупністю документів, об'єднаних спільними характеристиками або однорідністю господарських операцій. Такий підхід дозволяє зберігати структурну логіку ведення обліку, а також створює умови для точного та повного відображення фінансовогосподарської діяльності.

У сучасних умовах функціонування неприбуткових організацій, що формуються під впливом соціально-економічних реформ, значного значення набуває впровадження подвійної облікової моделі — фінансового та управлінського обліку. Це обумовлено потребою в посиленні ефективності діяльності таких установ за рахунок організації якісного збору, обробки та використання інформації, що відображає економічний зміст здійснюваних операцій.

Відтак, забезпечення якісного інформаційного супроводу управлінських рішень вимагає від установ застосування комплексної облікової системи. Вона спрямована на акумуляцію достовірної інформації про всі операції господарської діяльності з подальшим її узагальненням у форматі встановлених показників звітності. Зміст і структура цих показників наочно представлені у табл. 1.5, яка ілюструє основні параметри інформаційного забезпечення та демонструє зв'язок між обліковими процедурами та звітними формами.

Таблиця 1.5

Характеристика комплексної облікової системи навчального закладу

Підсистеми обліку	Характеристика підсистеми обліку
Бухгалтерський облік	процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність закладів зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.
В тому числі:	
Фінансовий облік	система реєстрації та узагальнення даних про господарську діяльність закладів, складання фінансової звітності та передавання її зацікавленим користувачам.
Управлінський облік	узагальнення облікової інформації за центрами відповідальності закладів з метою прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень

Такий підхід дозволяє не лише дотримуватись регламентованих вимог у сфері бухгалтерського обліку, але й формувати інформаційне підґрунтя для глибшого аналізу фінансового стану організації, її економічної стабільності та ефективності управління ресурсами.

У науковому дискурсі метод бухгалтерського обліку розглядається як сукупність складових елементів, серед яких вітчизняні дослідники виділяють вісім основних: документування, інвентаризацію, оцінку, калькулювання, використання рахунків та подвійного запису, складання балансу і узагальнення даних на звітну дату. Змістове наповнення кожного з елементів методу обліку варіюється залежно від типу облікової системи, в межах якої ці інструменти реалізуються.

Формування облікової політики у небюджетних неприбуткових установах (НУ) визначається впливом низки принципів, серед яких найбільш вагомими виступають: принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, принцип повного висвітлення, принцип послідовності, принцип обачності та домінування змісту над формою [19]. Водночас НУ мають автономне право обирати між повною та спрощеною системами ведення бухгалтерського обліку.

Повна система обліку передбачає використання рахунків синтетичного обліку, доповнених аналітичним обліком за субрахунками. Відповідно до Інструкції щодо застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, допускається введення нових субрахунків задля забезпечення однорідності відображення господарських операцій. В обліку НУ, які здійснюють широке коло операцій, обов'язковими є рахунки класів 0–7, що забезпечує глибоку деталізацію аналітичного обліку. Водночас, рахунки класу 9 "Витрати діяльності" можуть застосовуватися окремо або у поєднанні з рахунками класу 8, що дозволяє здійснювати більш глибокий аналіз за елементами витрат, хоча і ускладнює бухгалтерські кореспонденції.

Зважаючи на обмежені масштаби діяльності більшості НУ, доцільним є застосування спрощеного плану рахунків. Облік при цьому ведеться за допомогою реєстрів, відомостей та журналів-ордерів. Управлінський облік

розглядається як органічний компонент системи фінансового обліку, основним завданням якого є формування інформації, необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень.

Вимоги до організації первинного обліку в НУ передбачають, що керівник зобов'язаний забезпечити документування всіх господарських операцій у відповідних первинних документах та контроль за виконанням вимог осіб, відповідальних за ведення обліку. Також він має затверджувати перелік працівників, уповноважених на підпис первинних документів, пов'язаних з операціями витрачання ресурсів (коштів, майна, ТМЦ тощо).

Відповідальність за своєчасність складання документів, їх передання у визначені документообігом строки та достовірність зазначених у них даних покладається на осіб, які ці документи склали та підписали [31]. Первинні документи формуються як на типовій формі, затвердженій Державною службою статистики України, так і на спеціалізованих формах, затверджених іншими міністерствами та відомствами. Допускається використання самостійно виготовлених бланків, що відповідають структурі типових чи спеціалізованих форм.

В Україні офіційно затверджений перелік типових форм первинної документації, застосовуваних у діяльності неприбуткових організацій. Рациональне використання цільових коштів у НУ нерозривно пов'язане з ефективною системою внутрішнього контролю, який охоплює перевірку виконання статей доходів і витрат, передбачених кошторисом. Надійність такого контролю можлива лише за умови точного облікового відображення операцій.

Контрольна функція бухгалтерського обліку тісно пов'язана з аналітичною функцією, хоча методи аналізу, що застосовуються у підприємницькій сфері, не завжди є ефективними для неприбуткових установ [4; 15]. Аналіз, як метод наукового пізнання, полягає в поділі складного об'єкта на елементи з метою виявлення його сутнісних характеристик і залежностей. Такий підхід дозволяє глибше дослідити природу явища та виявити чинники його формування.

Економічний аналіз, як окрема галузь знань, спрямований на дослідження економічних процесів, зумовлених дією об'єктивних економічних законів і впливом суб'єктивних факторів. Особливості функціонування неприбуткових організацій обумовлюють специфіку їхнього обліку та аналітичної діяльності.

У науковому середовищі існує диференціація аналізу фінансовогосподарської діяльності на фінансовий та управлінський. Фінансовий аналіз передбачає оцінювання показників фінансової стабільності, базуючись на характеристиках структури і використання ресурсів. Управлінський аналіз орієнтований на визначення ефективності управлінських заходів в межах господарських процесів. Особливості предмета і методології аналізу дозволяють виокремити цю функцію як самостійну у системі управління НУ.

У науковому дискурсі метод бухгалтерського обліку трактується як сукупність взаємопов'язаних елементів, до яких вітчизняні науковці здебільшого відносять: документування, інвентаризацію, оцінку, калькулювання, використання рахунків та подвійного запису, складання балансу та узагальнення даних на звітну дату. Зміст і реалізація кожного елементу залежать від специфіки облікової системи, в межах якої вони функціонують.

Облікова політика небюджетних неприбуткових установ (НУ) формується з урахуванням низки принципів бухгалтерського обліку, серед яких ключовими є: принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, повне висвітлення, послідовність, обачність, а також домінування економічного змісту над юридичною формою [19]. НУ мають право самостійно обирати між повною та спрощеною формами ведення обліку, орієнтуючись на масштаби та складність своєї діяльності.

Повна форма обліку передбачає використання рахунків синтетичного обліку з деталізацією аналітичного обліку через субрахунки. Відповідно до Інструкції щодо застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, дозволяється відкриття додаткових субрахунків з метою забезпечення точності та однорідності відображення господарських операцій. Установи, що мають широкий спектр діяльності, повинні використовувати рахунки класів 0–7.

Рахунки класу 9 "Витрати діяльності" можуть використовуватись окремо або разом із рахунками класу 8 для забезпечення поглибленого аналізу витрат, хоча це може ускладнювати кореспонденцію рахунків.

У випадках, коли обсяги діяльності НУ є обмеженими, рекомендовано впроваджувати спрощений план рахунків. Облік у такому разі здійснюється шляхом ведення реєстрів, відомостей та журналів-ордерів. Управлінський облік розглядається як частина фінансової облікової системи та покликаний забезпечити інформаційну базу для прийняття ефективних управлінських рішень.

Первинний облік у НУ має відповідати чинним вимогам щодо документування господарських операцій. Керівник установи зобов'язаний забезпечити складання первинних документів та здійснювати контроль за їх належним оформленням. До його компетенції також входить затвердження переліку осіб, уповноважених підписувати документи, що стосуються витрачання коштів, майна чи інших ресурсів.

Відповідальність за своєчасне складання, передавання та достовірність первинних документів покладається на осіб, які їх оформили та підписали [19]. Документи можуть формуватись як за типовими формами, затвердженими Державною службою статистики України, так і за спеціалізованими формами, ухваленими галузевими міністерствами. Також допускається використання самостійно розроблених форм, за умови їх відповідності затвердженим структурним вимогам.

Раціональне використання цільових коштів у НУ нерозривно пов'язане з ефективним функціонуванням внутрішнього контролю, що передбачає моніторинг виконання доходів і витрат згідно з затвердженим кошторисом. Надійність такого контролю можлива лише за умов точного та систематизованого облікового відображення господарських процесів.

Контрольна функція бухгалтерського обліку тісно переплетена з аналітичною, хоча методи аналізу, ефективні у підприємницькій сфері, не завжди адаптовані до потреб НУ. Аналіз виступає інструментом наукового пізнання, що

передбачає розчленування складного явища на окремі елементи з метою дослідження його сутності та виявлення закономірностей функціонування.

Економічний аналіз, як окрема наукова дисципліна, вивчає економічні процеси з урахуванням дії об'єктивних економічних законів та впливу суб'єктивних чинників. Особливості діяльності НУ зумовлюють специфіку їхнього облікового та аналітичного підходу.

У науковій літературі аналіз фінансово-господарської діяльності НУ поділяється на фінансовий та управлінський. Фінансовий аналіз спрямований на оцінювання фінансової стійкості, структури капіталу та ефективності використання ресурсів. Управлінський аналіз орієнтований на оцінку ефективності управлінських рішень у межах здійснюваних господарських процесів. Специфіка предмета та методів аналізу дозволяє розглядати цю функцію як окремий напрям в системі управління НУ.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «СПОГАДИ КРІЗЬ ВІКИ»

2.1 Документальне забезпечення фінансово-господарської діяльності ГО «Спогади крізь віки»

Громадська організація «Спогади крізь віки», заснована 27 жовтня 2020 року, функціонує як суб'єкт громадянського суспільства, орієнтований на імплементацію соціокультурних, історико-просвітницьких і громадських ініціатив. Інституційна структура організації побудована відповідно до чинного національного законодавства та статутних документів, що визначають правовий статус, управлінську модель і внутрішні регламенти діяльності.

Головним вектором функціонування організації є реалізація проектів, спрямованих на збереження нематеріальної та матеріальної культурної спадщини, формування історичної пам'яті локальних спільнот, а також підвищення активності громадськості через просвітницькі ініціативи. Через освітньо-інформаційні заходи організація здійснює трансляцію цінностей історичної спадкоємності, інтерпретацію локальної ідентичності та мобілізацію громадських ресурсів у напрямку сталого культурного розвитку.

Механізм реалізації зазначених завдань базується на поєднанні правових, організаційних і комунікаційних інструментів, що дозволяють адаптувати зміст діяльності до актуального соціального контексту. Завдяки чіткому позиціонуванню у правовому полі та наявності прозорої системи управління організація забезпечує відповідність своїх дій стратегічним цілям розвитку громадянського суспільства. У цьому контексті важливим виступає міжсекторне співробітництво, яке активізує партнерські відносини з органами влади, освітніми та культурними інституціями, залучаючи до участі широкі верстви населення..

З огляду на зростання актуальності збереження культурного надбання та потреби у формуванні сталих громадських ініціатив, діяльність ГО «Спогади

крізь віки» виступає ефективним інструментом формування культурної політики на місцевому рівні, що сприяє інтеграції історичної пам'яті в сучасні суспільні практики та розвитку культурної самосвідомості .

Таблиця 2.1

Основні відомості про ГО «Спогади крізь віки»

Параметр	Дані
Повна назва	Громадська організація «Спогади крізь віки»
Організаційно-правова форма	Громадська організація
Юридична адреса	77301, Івано-Франківська обл., Калуський р-н, м. Калущ, вул. Кармелюка, 11, кв. 2
Дата реєстрації	27.10.2020
Керівник	Цюпа Владислав Олександрович
Бухгалтер	Цюпа В. О. (з 03.02.2025)
Контакти	+38 (099) 744-44-76, digitaleoh@gmail.com
Код ЄДРПОУ	45328751
КВЕД	94.99 (Діяльність інших громадських організацій)

Система управління громадської організації «Спогади крізь віки» передбачає наявність чітко окреслених виконавчих та засновницьких функцій, що забезпечують ефективне функціонування та відповідність діяльності нормам чинного законодавства. Згідно з установчими документами, виконавчим органом є керівник організації – Цюпа Владислав Олександрович, який здійснює оперативне управління та несе відповідальність за реалізацію стратегічних завдань організації відповідно до її місії та цілей.

Функцію засновника на момент реєстрації виконує Цюпа Владислав Олександрович, який є одноосібним учасником організації. Така модель управління дозволяє забезпечити централізоване прийняття рішень, оперативність реагування на зміни в соціальному середовищі та адаптацію діяльності ГО до викликів зовнішнього середовища.

Система внутрішнього фінансового контролю побудована з урахуванням законодавчих вимог щодо прозорості й обліку господарських операцій. Зокрема,

станом на 2025 рік організація не має заборгованості зі сплати податків та єдиного соціального внеску, що свідчить про належне виконання фіскальних зобов'язань і підтримку належного фінансового стану.

Бухгалтерський облік усіх фінансових операцій здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що забезпечує достовірність фінансової інформації, її використання для управлінських, контрольних і звітних цілей. Такий підхід гарантує прозорість, підзвітність і довіру з боку партнерів та зацікавлених сторін.

Таблиця 2.2

Реєстраційні дані ГО «Спогади крізь віки»

Параметр	Дані
Податковий орган	Калуська ДПІ (ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ)
Дата взяття на облік	27.10.2023
Реєстраційний номер	10000002663786 (єдиний внесок), 091623289011 (податки)
Стан	Діюча, відсутність судових ризиків

Діяльність громадської організації «Спогади крізь віки» структурована відповідно до норм чинного законодавства України, що забезпечує належну організацію управління та внутрішнього контролю. Відповідно до положень установчих документів, функціонування виконавчого органу здійснюється керівником – Цюпою Владиславом Олександровичем, який відповідає за щоденне адміністрування, формування стратегічних орієнтирів та оперативне управління організаційними процесами.

Установчий склад на момент реєстрації представлений єдиним засновником – Цюпою Владиславом Олександровичем, що дозволяє забезпечити ефективну координацію діяльності, централізацію управлінських рішень та підвищити адаптивність до динамічних соціально-економічних змін.

Фінансова дисципліна ГО підтверджується належною реалізацією фіскальних зобов'язань: за даними 2024 року, відсутня заборгованість з

податкових платежів та єдиного соціального внеску, що свідчить про дотримання податкової культури та високий рівень відповідальності у сфері обліку.

Всі господарські та фінансові операції відображаються у бухгалтерському обліку відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що забезпечує систематизацію інформації для управлінського аналізу, внутрішнього контролю та публічної звітності. Такий підхід дозволяє гарантувати прозорість, фінансову надійність і збереження довіри до організації з боку державних інституцій, донорів та зацікавлених сторін.

Уся діяльність, що здійснюється громадською організацією, підлягає обов'язковому документальному оформленню відповідно до норм, викладених у Положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [31]. При цьому, використання первинних бухгалтерських документів має відповідати загальним вимогам до оформлення, зокрема з використанням типових форм, затверджених Міністерством статистики України. Допускається також оформлення на самостійно виготовлених бланках, які обов'язково повинні містити всі необхідні реквізити згідно з типовими або спеціалізованими формами.

Процес документального супроводу господарських операцій тісно пов'язаний із джерелами надходжень та порядком їх подальшого використання за цільовим призначенням. Структура надходжень до ГО «Спогади крізь віки» формується з кількох основних джерел: цільового фінансування, нецільового фінансування, пасивних доходів та інших надходжень. Класифікація доходів на цільові та нецільові здійснюється з огляду на статутні положення щодо призначення таких коштів. У разі якщо статутом організації передбачено витрачання коштів лише на конкретні напрямки – програми, заходи чи інші обґрунтовані витрати – вони визнаються цільовими.

Цільове фінансування відображається у бухгалтерському обліку на рахунку 48 «Цільове фінансування та цільові надходження». У практиці ГО «Спогади крізь віки» ці кошти спрямовуються на забезпечення реалізації

програм, закупівлю матеріальних запасів, придбання основних засобів та покриття операційних витрат. Відповідно до пункту 17 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [21], цільове фінансування оборотних активів визнається доходом у тому звітному періоді, в якому були понесені витрати, що підтверджують цільове використання коштів. Таким чином, дохід відображається у сумі, еквівалентній витратам на придбання відповідних активів. Типова бухгалтерська проводка при цьому – Дебет 48, Кредит 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів».

Щодо необоротних активів, дохід визнається поступово, протягом строку корисного використання таких об'єктів, пропорційно сумі нарахованої амортизації, що відповідає положенням пункту 18 П(С)БО 15. Бухгалтерська операція в такому випадку відображається проводкою Дебет 48, Кредит 745 «Дохід від безоплатно одержаних активів». Якщо фінансування здійснюється з метою відшкодування витрат, які були понесені раніше, то воно визнається як дебіторська заборгованість із одночасним визнанням відповідного доходу згідно з пунктом 15 П(С)БО 15.

Нецільове фінансування включає надходження, які не супроводжуються конкретними умовами витрачання. Вони фіксуються як безповоротні надходження у вигляді коштів або матеріальних ресурсів та відображаються за загальноприйнятим порядком. Пасивні доходи – це надходження у формі дивідендів, роялті, страхових виплат, відсотків або компенсаційних платежів. Інші доходи можуть виникати у результаті господарської діяльності, наприклад, від надання послуг, оренди майна чи реалізації залишків основних засобів і запасів. Усі вони обліковуються згідно із загальними принципами визнання доходів відповідно до пункту 5 П(С)БО 15 [21; 22].

За відсутності цільового призначення такі доходи обліковуються у періоді їх фактичного надходження через збільшення іншого операційного доходу проводкою: дебет рахунків 301 або 311, кредит рахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності».

Кошти, отримані ГО «Спогади крізь віки», можуть бути використані виключно з метою фінансування витрат на її утримання та реалізацію статутних завдань. Контроль за відповідністю витрачання коштів встановленим цілям здійснює головний бухгалтер організації, оскільки порушення умов використання може призвести до виключення організації з Реєстру неприбуткових установ та організацій і, відповідно, до виникнення зобов'язань зі сплати податку на прибуток та накладення штрафних санкцій відповідно до норм Податкового кодексу України [26].

2.2 Система синтетичного й аналітичного обліку в управлінні фінансово-господарською діяльністю

Громадська організація «Спогади крізь віки» має право отримувати цільове фінансування для реалізації визначених статутом програм, включаючи заходи, проекти та інші активності, або ж на загальне забезпечення статутної діяльності. Відповідно до норм Податкового кодексу України, надходження, які не підлягають оподаткуванню, класифікуються як цільове фінансування та цільові надходження і відображаються за кредитом субрахунку 484 «Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень». Визнання таких коштів як доходу здійснюється за дебетом цього ж субрахунку відповідно до обсягу фактично здійснених витрат, що забезпечує відповідність принципу нарахування у бухгалтерському обліку.

Аналітичний облік цільових надходжень здійснюється диференційовано залежно від цільового призначення коштів і джерел їх походження. Такий підхід дозволяє точно визначати напрями використання фінансових ресурсів та забезпечує прозорість у звітності. Для фіксації інформації про витрати, що були понесені в межах реалізації програм чи інших активностей, організація застосовує рахунки класу 9 «Витрати діяльності», відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [22] і затвердженого

кошторису. Це забезпечує точне відображення витрат у контексті цільового чи адміністративно-господарського призначення.

Щомісячне визнання доходів організації відбувається в межах понесених витрат, що унеможливорює формування фінансового результату в бухгалтерській системі обліку, а отже, не передбачає його відображення у фінансовій звітності. Також, відповідно, сальдо за рахунком 44 в оборотно-сальдовій відомості відсутнє. Усі залишки коштів у рамках цільового фінансування продовжують обліковуватись за кредитом субрахунку 484.

Станом на початок 2024 року кредитовий залишок на субрахунку 484 становив 2 241 338,11 грн. Упродовж року надходження склали 2 291 119,37 грн, витрати – 3 247 188,04 грн. У результаті цього на кінець року залишок на рахунку 484 дорівнював 3 197 406,78 грн, що детально представлено у додатку А.

Упродовж 2024 року на балансі організації «Спогади крізь віки» були зафіксовані надходження основних засобів на суму 360752,00 грн. Для їх обліку було використано рахунки 104 «Машини та обладнання» та 106 «Інструменти, прилади та інвентар», що відповідає вимогам стандартів обліку необоротних активів. Водночас для ведення обліку малоцінних необоротних матеріальних активів застосовується рахунок 112, а для обліку нематеріальних активів — рахунки 125 «Авторське право та суміжні з ним права» і 127 «Інші нематеріальні активи».

З метою відображення зносу за переліченими активами організація використовує контрактивні рахунки 132 «Знос інших необоротних матеріальних активів» і 133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів». Для фіксації капітальних інвестицій передбачено рахунки 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів», а також 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів». Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів здійснюється за рахунком 221, що дозволяє контролювати обіг таких об'єктів в межах діяльності організації.

Фінансові ресурси, якими оперує ГО «Спогади крізь віки», обліковуються на рахунках 311 «Поточні рахунки в національній валюті» та 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті». Організація також застосовує рахунки 39 і 69 для обліку витрат і доходів майбутніх періодів відповідно, що є важливим з огляду на перехідні зобов'язання і надходження. Розрахунки з бюджетом та державними соціальними фондами відображаються через пасивні рахунки 641 «Розрахунки за податками», 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» та 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування».

Своєчасність виплати заробітної плати підтверджується відсутністю кредитового залишку на рахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою», що вказує на належне виконання зобов'язань перед працівниками. Для агрегування інформації про витрати організація застосовує рахунки 92 «Адміністративні витрати» та 949 «Інші витрати операційної діяльності», що забезпечує прозору деталізацію операційних витрат. Станом на 01.01.2025 року за рахунком 791 «Фінансовий результат від операційної діяльності» не зафіксовано залишку, що свідчить про баланс між доходами та витратами в обліковому періоді. Таким чином, адміністративні та інші операційні витрати були повністю списані на фінансові результати, що узгоджується з принципами облікової політики організації.

2.3 Відображення операцій із фінансово-господарської діяльності у фінансовій і податковій звітності

У відповідності до положень Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», громадська організація «Спогади крізь віки» виконує функції суб'єкта цивільно-правових відносин, що зумовлює її обов'язок щодо складання фінансової звітності та подання відповідної інформації до органів Державної податкової служби та Державної служби статистики. При складанні фінансової звітності організація керується настановами П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», яка забезпечує розкриття таких показників, як

обсяг залишків цільового фінансування на кінець звітного періоду, вартісна оцінка активів та сума наявної заборгованості (рис. 2.2, табл. 2.2) [23].

У межах статистичної звітності ГО «Спогади крізь віки» зобов'язана подавати Баланс (Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва) та аналітичний документ щодо своєї діяльності. Як невідприємницька організація, вона не має на меті отримання прибутку, що є ключовим фактором у контексті податкової політики та бухгалтерського обліку. Відповідно до п. 133.4 Податкового кодексу України, організація звільняється від сплати податку на прибуток за умови включення до Реєстру неприбуткових установ та наявності у її статуті положення про заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) серед засновників, учасників, працівників та інших пов'язаних осіб (окрім виплат, передбачених законодавством, як-от заробітна плата та нарахування ЄСВ) [26].

Зазначені умови були дотримані на етапі державної реєстрації організації: вона внесена до відповідного Реєстру, а її Статут передбачає необхідне обмеження щодо використання доходів. Незалежно від наявності чи відсутності оподаткованого доходу, ГО «Спогади крізь віки» щорічно подає до податкових органів «Звіт про використання коштів неприбутковими установами і організаціями» та Баланс, який відповідає формі звіту про фінансовий стан.

Упродовж 2024 року відбулося суттєве зростання активів організації: з 2407 тис. грн. до 3864,5 тис. грн., що становить абсолютне зростання на 1457,5 тис. грн., або 60,55% порівняно з початковим значенням (табл. 2.3). Така динаміка засвідчує ефективне управління ресурсами та фінансову стабільність громадської організації в межах встановлених нормативно-правових вимог.

Згідно з чинним законодавством України, зокрема положеннями Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», громадська організація «Спогади крізь віки» виступає як суб'єкт цивільно-правових відносин і, відповідно, зобов'язана забезпечити складання фінансової звітності, а також надавати відповідну інформацію до органів державного контролю, таких як Державна податкова служба і Державна служба статистики. Формування

звітних документів здійснюється відповідно до положень Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», що регламентує порядок розкриття фінансової інформації, включаючи залишки коштів цільового фінансування на звітну дату, обсяг активів та величину зобов'язань [12; 13].

Таблиця 2.3

Динаміка вартості активів Громадської організації «Спогади крізь віки»

Актив	Код рядка	01.01.24	01.01.25	01.01.21 проти 01.01.20	
				Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
I. Необоротні активи	1000				
Нематеріальні активи	1000	54,7	53,4	-1,3	-2,38
Первісна вартість	1001	78,2	134	55,8	71,36
Накопичена амортизація	1002	23,5	80,6	57,1	242,98
Незавершені капітальні інвестиції	1005		58,6	58,6	
Основні засоби:	1010			0	
первісна вартість	1011		360,8	360,8	
знос	1012				
Інші необоротні активи	1090	210	805,5	595,5	283,57
Усього за розділом I	1095	264,7	1278,3	1013,6	382,92
II. Оборотні активи					
Запаси:	1100		123,2	123,2	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2046,4	1652	-394,4	-19,27
Витрати майбутніх періодів	1170	95,9	811	715,1	745,67
Усього за розділом II	1195	2142,3	2586,2	443,9	20,72
Баланс	1300	2407	3864,5	1457,5	60,55

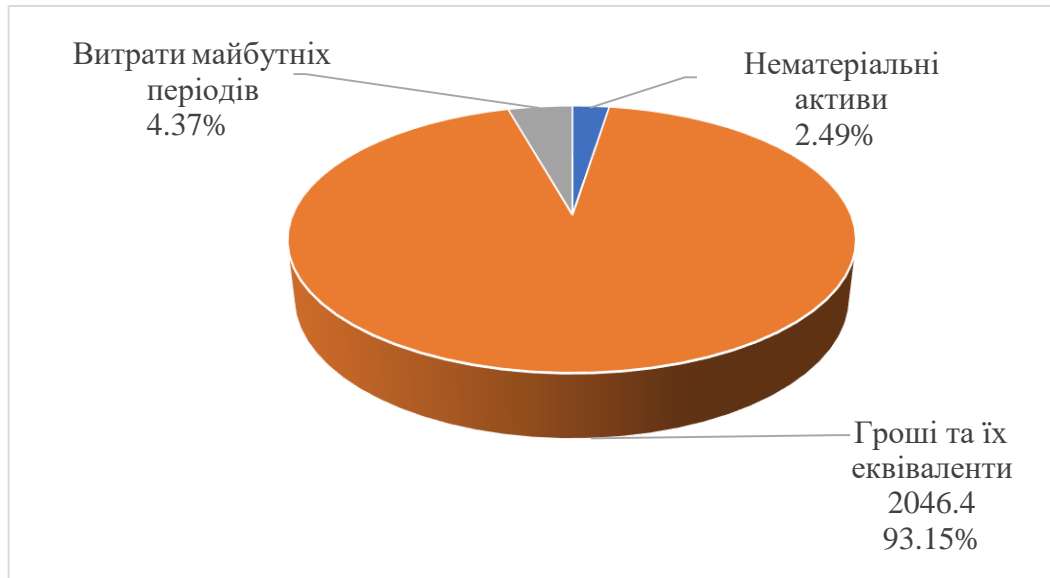
У межах подання статистичної інформації організація забезпечує надання Балансу (Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва) разом із описом функціональної діяльності. Належність ГО «Спогади крізь віки» до категорії непідприємницьких формувань означає її невтручання у процеси отримання прибутку, що є основоположною характеристикою для визначення податкових зобов'язань та ведення бухгалтерського обліку. Відповідно до положень п. 133.4

Податкового кодексу України, організації, включені до Реєстру неприбуткових установ, які у своїх установчих документах закріплюють відсутність права на розподіл доходів серед засновників, працівників, членів керівних органів чи інших пов'язаних осіб (крім нарахувань, передбачених чинним законодавством, таких як заробітна плата та єдиний соціальний внесок), не підлягають оподаткуванню на прибуток.

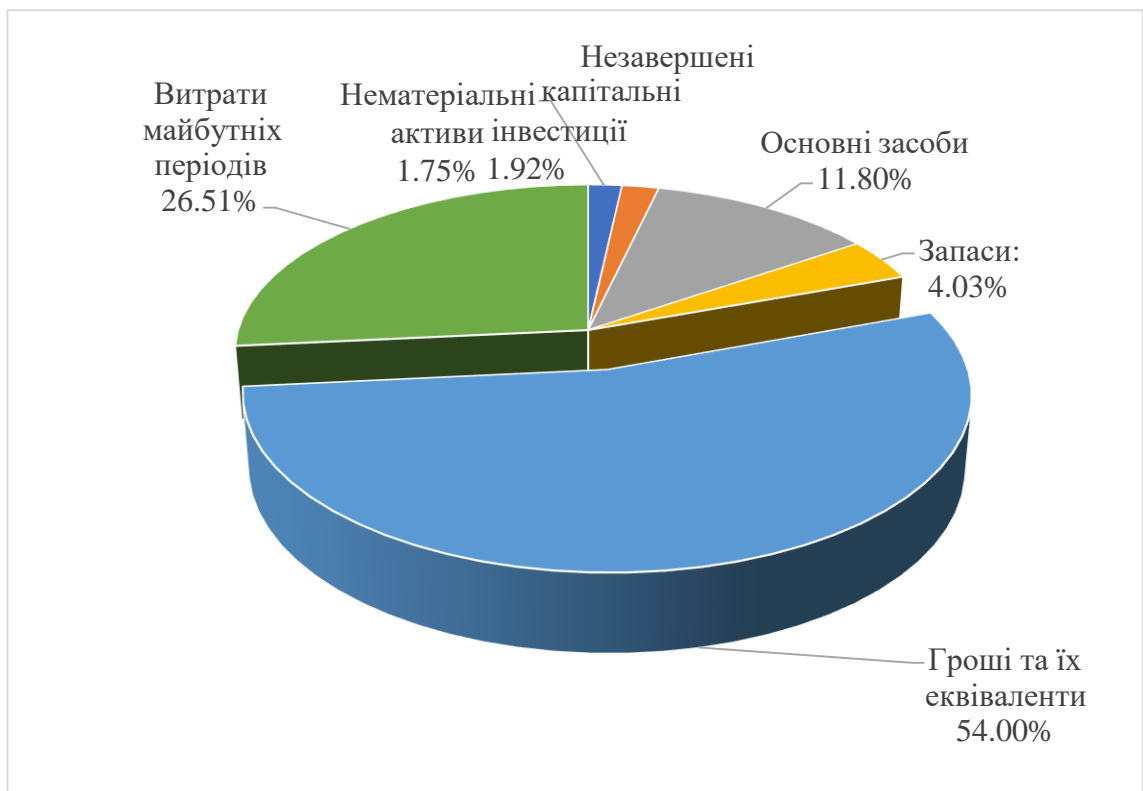
Всі зазначені вимоги ГО «Спогади крізь віки» виконала на етапі державної реєстрації, підтвердивши відповідність нормам включення до Реєстру неприбуткових організацій і формалізувавши необхідні обмеження у Статуті. Усі звітні періоди організація, незалежно від наявності прибутку, подає податкову звітність, зокрема «Звіт про використання коштів неприбутковими установами і організаціями» та Баланс, який є формою звіту про фінансовий стан.

Упродовж звітного 2024 року спостерігалось позитивне зрушення в динаміці активів громадської організації: їх обсяг зріс з 2407 тис. грн до 3864,5 тис. грн, що свідчить про приріст на 1457,5 тис. грн, або на 60,55% відносно початкового показника (табл. 2.4). Основним елементом у структурі активів залишаються грошові кошти та їх еквіваленти, частка яких протягом року зменшилася з 93,15% до 54,00%, що відображено на рисунку 2.1. Така трансформація свідчить про зміщення у напрямку диверсифікації структури активів і потенційне розширення спектра діяльності організації.

Протягом 2024 року у складі активів громадської організації «Спогади крізь віки» відбулося суттєве переорієнтування на необоротні компоненти. Частка витрат майбутніх періодів збільшилася з 4,37% до 26,51%, а вартість основних засобів зросла до рівня 11,08%. Загальний обсяг необоротних активів зріс з 264,7 тис. грн до 1278,3 тис. грн, тобто на 1013,6 тис. грн, що еквівалентно приросту на 382,92%. Провідним фактором цього зростання стало введення до експлуатації основних засобів на суму 360,8 тис. грн, а також суттєве нарощення інших необоротних активів – із 210 тис. грн до 805,5 тис. грн, або на 283,57%, що в абсолютному вираженні становить 595,5 тис. грн.

01.01.2024

01.01.2025

Рис. 2.1. Структура активів Громадської організації «Спогади крізь віки»

Оборотні активи також демонструють позитивну динаміку, збільшившись з 2142,3 тис. грн до 2586,2 тис. грн. Абсолютний приріст становив 443,9 тис. грн, або 20,72%. Найбільший вплив на цей приріст мали збільшення запасів на 123,2

тис. грн, а також зростання витрат майбутніх періодів на 715,1 тис. грн, що становить зростання на 745,67%.

У пасивній частині балансу простежується аналогічна тенденція до зростання. Так, залишки довгострокових зобов'язань, цільового фінансування та забезпечень підвищилися з 2242,2 тис. грн до 3197,4 тис. грн, що дорівнює приросту на 955,2 тис. грн, або 42,60%. Водночас відбулося збільшення поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги — з 97,7 тис. грн до 534,6 тис. грн, що еквівалентно зростанню на 436,9 тис. грн, або 447,19% (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка вартості пасивів Громадської організації «Спогади крізь віки»

Пасив	Код рядка	01.01.24	01.01.25	01.01.25 проти 01.01.24	
				Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400				
Усього за розділом I	1495				
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	2242,2	3197,4	955,2	42,60
III. Поточні зобов'язання					
Короткострокові кредити банків	1600				
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610				
товари, роботи, послуги	1615	97,7	534,6	436,9	447,19
розрахунками з бюджетом	1620	0,7	3,6	2,9	414,29
розрахунками зі страхування	1625	0,6	2,6	2	333,33

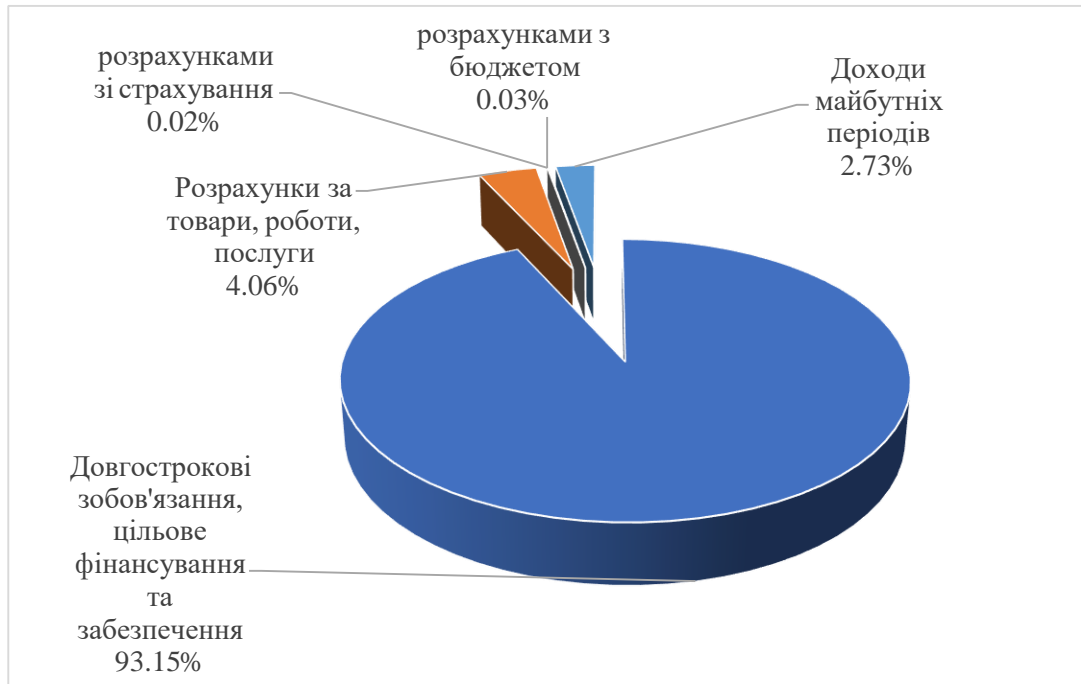
Доходи майбутніх періодів	1665	65,8	126,3	60,5	91,95
Усього за розділом III	1695	164,8	667,1	502,3	304,79
Баланс	1900	2407	3864,5	1457,5	60,55

Джерело: власні розрахунки

У 2024 році структура активів громадської організації «Спогади крізь віки» зазнала значних змін на користь збільшення частки необоротних елементів. Зокрема, частка витрат майбутніх періодів зросла з 4,37% до 26,51%, а вартісна складова основних засобів досягла рівня 11,08%. Сумарна вартість необоротних активів зросла з 264,7 тис. грн до 1278,3 тис. грн, що відповідає збільшенню на 1013,6 тис. грн або на 382,92%. Ключовим чинником цього зростання стало введення нових основних засобів на суму 360,8 тис. грн, а також приріст інших необоротних активів із 210 тис. грн до 805,5 тис. грн, що становить 283,57% або 595,5 тис. грн у грошовому вираженні.

Позитивна динаміка також спостерігалася в сегменті оборотних активів, обсяг яких збільшився з 2142,3 тис. грн до 2586,2 тис. грн, що еквівалентно приросту на 443,9 тис. грн або 20,72%. Найбільшу частку приросту сформували зростання запасів на 123,2 тис. грн та вагоме підвищення витрат майбутніх періодів на 715,1 тис. грн, що склало 745,67% порівняно з початковим показником.

У пасивній частині балансу також зафіксовано зростання ключових позицій. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення збільшилися з 2242,2 тис. грн до 3197,4 тис. грн, що становить приріст на 955,2 тис. грн або 42,60%. Окрім того, зафіксовано зростання поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги з 97,7 тис. грн до 534,6 тис. грн, що відповідає збільшенню на 436,9 тис. грн або на 447,19% (табл. 2.3).

01.01.2024

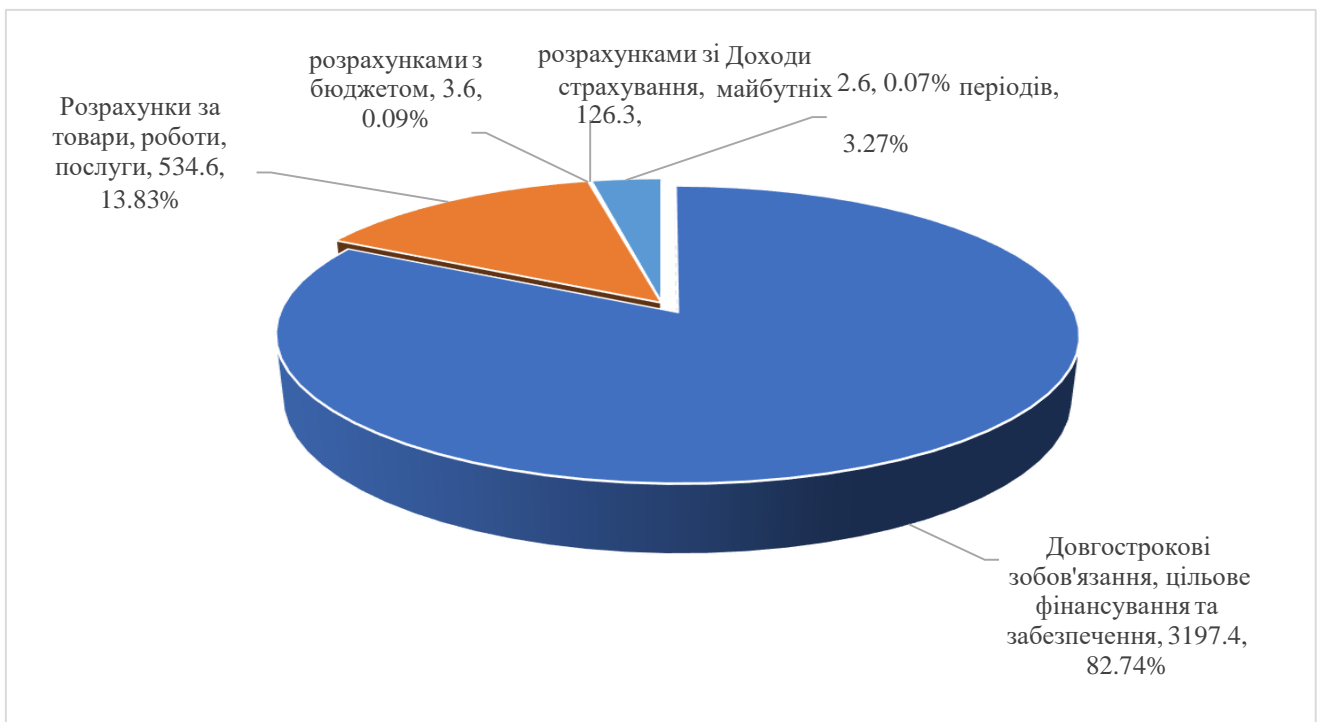

Рис. 2.2. Структура джерел капіталу Громадської організації «Спогади крізь віки»

віки»

Разом із цим, головним джерелом фінансування діяльності ГО «Спогади крізь віки» залишаються довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення, однак упродовж 2024 року їх частка в структурі пасивів знизилася

з 93,15% до 82,74% (рис. 2.2). Водночас спостерігається зростання питомої ваги розрахунків за товари, роботи та послуги — з 4,06% до 13,83%. Відсутність власного капіталу в структурі балансу є характерною особливістю фінансової моделі цієї організації.

У загальній структурі витрат домінуючу позицію займають адміністративні витрати, які обліковуються на рахунку 92 (рис. 2.3). У 2024 році їх питома вага досягла 99,67%, що свідчить про їх переважання у загальному обсязі витрат.

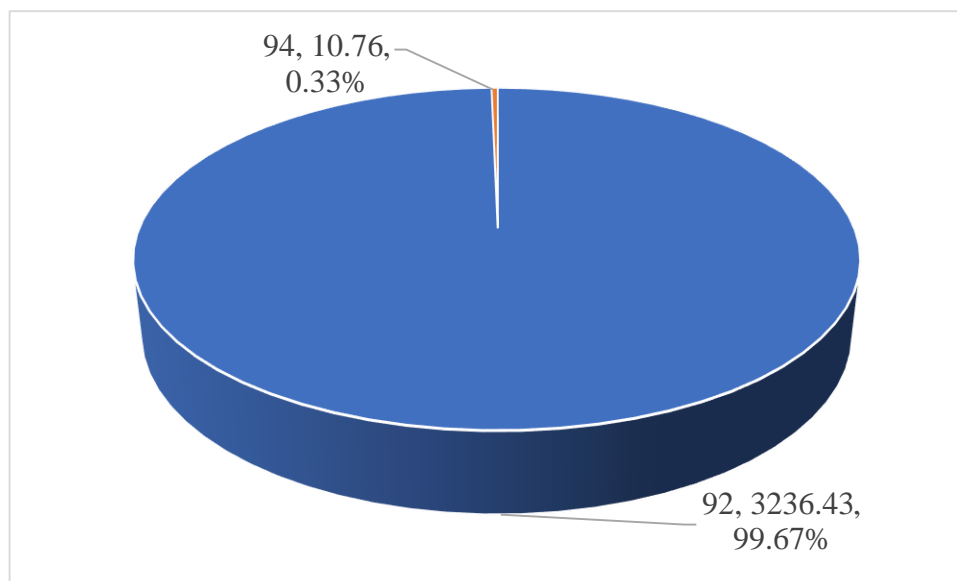

Рис. 2.3. Структура витрат Громадської організації «Спогади крізь віки» у 2024 році

Інші операційні витрати становлять лише 0,33% у загальній структурі. Упродовж 2024 року спостерігалось істотне зниження рівня ліквідності Громадської організації «Спогади крізь віки», що підтверджується даними, наведеними на рисунку 2.4.

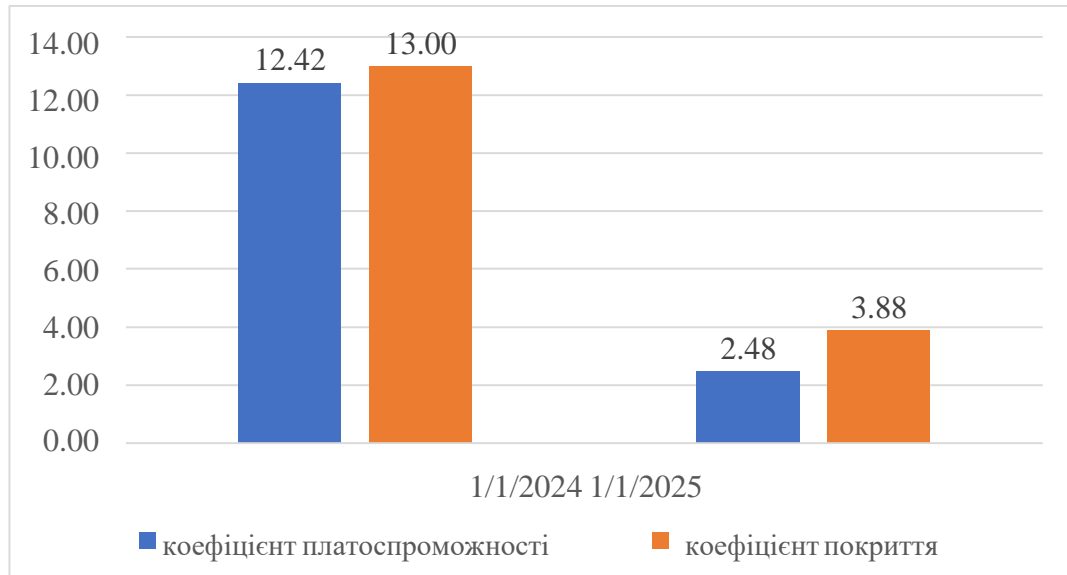

Рис. 2.4. Динаміка показників ліквідності Громадської організації

Протягом аналізованого періоду коефіцієнт платоспроможності зменшився з 12,42 до 2,48, а показник покриття – з 13,0 до 3,88. Незважаючи на таку динаміку, обидва коефіцієнти істотно перевищують нормативні значення, які становлять відповідно 0,2 та 2,0. Це свідчить про наявність надлишкового рівня ліквідності у Громадській організації «Спогади крізь віки».

Документальне підтвердження операцій, пов'язаних із фінансовогосподарською діяльністю, зумовлюється джерелами формування доходів і специфікою їх використання за призначенням. Усі надходження, які отримує Громадська організація «Спогади крізь віки», класифікуються на цільові та нецільові залежно від запланованого напрямку використання. Цільовим фінансуванням вважаються кошти, які надходять для реалізації визначених програм, і в обліку їх відображення здійснюється на рахунку 48 «Цільове фінансування та цільові надходження». Протягом періоду їх цільового використання проводиться запис: Дт 48 – Кт 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів». Якщо ж фінансування спрямоване на придбання необоротних активів, то його визнають доходом упродовж строку їх корисного використання із проведенням: Дт 48 – Кт 745 «Дохід від безоплатно одержаних активів».

У випадку надходження доходів без визначеного цільового призначення, їх відображення здійснюється у періоді отримання шляхом збільшення іншого операційного доходу, що оформлюється бухгалтерськими проведеннями: Дт рахунків 301, 311 – Кт 719 «Інші доходи від операційної діяльності». Залучені доходи Громадська організація «Спогади крізь віки» спрямовує виключно на покриття витрат, пов'язаних із забезпеченням власної діяльності, реалізацією статутних завдань і мети. Контроль за відповідністю використання таких коштів здійснює головний бухгалтер, оскільки відхилення від вимог, визначених установчими документами, може спричинити виключення організації з Реєстру неприбуткових установ, а також зумовити нарахування зобов'язань із податку на прибуток, штрафних санкцій та пені згідно з положеннями Податкового кодексу України.

З метою відображення витрат, понесених у процесі діяльності, організація використовує рахунки класу 9 «Витрати діяльності». Оскільки доходи визнаються в обсязі понесених витрат у кожному звітному місяці, фінансовий результат не відображається ні в бухгалтерському обліку, ні у фінансовій звітності, а за рахунком 44 сальдо відсутнє. Кредитове сальдо за субрахунком 484, який обліковує залишки коштів у межах цільового фінансування, станом на початок 2024 року становило 2 241 338,11 грн, тоді як на кінець періоду – 3 197 406,78 грн. Протягом року надійшло 2 291 119,37 грн, а витратили – 3 247 188,04 грн.

У звітному році на баланс організації зараховано основні засоби на суму 360 752,00 грн. Для їх обліку використовуються рахунки 104 «Машини та обладнання» і 106 «Інструменти, прилади та інвентар». У разі обліку малоцінних необоротних матеріальних активів застосовують рахунок 112, а для нематеріальних активів – рахунки 125 «Авторське право та суміжні з ним права» і 127 «Інші нематеріальні активи». Нарахування зносу за вказаними активами здійснюється за контрактивними рахунками 132 – «Знос інших необоротних матеріальних активів» і 133 – «Накопичена амортизація нематеріальних активів».

У контексті здійснення капітальних інвестицій організація використовує рахунки 152 – «Придбання (виготовлення) основних засобів», 153 – «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів» та 154 – «Придбання (створення) нематеріальних активів». Для обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів застосовується рахунок 221. Грошові кошти обліковуються на рахунках 311 – «Поточні рахунки в національній валюті» та 313 – «Інші рахунки в банку в національній валюті».

У бухгалтерському обліку організація використовує рахунки 39 та 69 для фіксації витрат і доходів майбутніх періодів. Зобов'язання перед бюджетом і позабюджетними фондами обліковуються на пасивних рахунках: 641 – «Розрахунки за податками», 642 – «Розрахунки за обов'язковими платежами», 651 – «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування». Відсутність сальдо на рахунку 661 – «Розрахунки за заробітною платою» засвідчує своєчасне її нарахування та виплату. Для узагальнення витрат застосовуються рахунки 92 – «Адміністративні витрати» та 949 – «Інші витрати операційної діяльності». Станом на 01.01.2021 року за рахунком 791 «Фінансовий результат від операційної діяльності» сальдо не зафіксовано, що відображає рівновагу між доходами і витратами. Адміністративні й інші операційні витрати було повністю списано на фінансовий результат.

Під час формування фінансової звітності організація керується вимогами Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», згідно з яким складається Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства. Для органів державної статистики подається Звіт про діяльність громадської організації, а для податкових органів – «Звіт про використання коштів неприбутковими установами і організаціями».

Упродовж 2024 року активи організації зросли з 2 407 тис. грн до 3 864,5 тис. грн, що становить збільшення на 1 457,5 тис. грн, або на 60,55%. Основну частку активів становлять грошові кошти та їх еквіваленти, питома вага яких знизилася з 93,15% до 54,00%. Водночас зросла частка витрат майбутніх періодів – з 4,37% до 26,51%, а також основних засобів – до 11,08%. Обсяг необоротних

активів зріс із 264,7 тис. грн до 1 278,3 тис. грн (на 382,92%), що зумовлено надходженням основних засобів на суму 360,8 тис. грн і збільшенням інших необоротних активів – із 210 тис. грн до 805,5 тис. грн (на 283,57%). Оборотні активи зросли з 2 142,3 тис. грн до 2 586,2 тис. грн (на 20,72%), що пояснюється зростанням запасів на 123,2 тис. грн та витрат майбутніх періодів – на 715,1 тис. грн (на 745,67%).

Залишки довгострокових зобов'язань, цільового фінансування та забезпечень збільшилися з 2 242,2 тис. грн до 3 197,4 тис. грн, або на 42,60%. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи й послуги зросла з 97,7 тис. грн до 534,6 тис. грн (на 447,19%). Основним джерелом фінансування залишаються довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення, хоча їх частка в структурі зобов'язань знизилася з 93,15% до 82,74%. Паралельно спостерігається зростання частки заборгованості за розрахунками з постачальниками – з 4,06% до 13,83%. Таким чином, баланс організації відображає її специфіку, що полягає у відсутності власного капіталу. У структурі витрат переважають адміністративні, які обліковуються на рахунку 92, їхня частка за 2024 рік склала 99,67%. Питома вага інших операційних витрат є незначною – лише 0,33%. Протягом 2024 року спостерігалось істотне зменшення рівня ліквідності організації. Зокрема, коефіцієнт платоспроможності знизився з 12,42 до 2,48, а коефіцієнт покриття – з 13,0 до 3,88. Водночас ці показники суттєво перевищують нормативні межі (0,2 та 2,0 відповідно), що вказує на наявність надлишкової ліквідності в організації.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

3.1 Аналіз діяльності громадських організацій як основа інформаційного забезпечення обліку

Громадські організації, які функціонують у неприбутковому секторі, відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку держави, виконуючи гуманітарні, культурні, освітні, благодійні та інші суспільно корисні функції. Водночас ефективність їх функціонування значною мірою залежить від якості бухгалтерського обліку та аналітичного супроводу. Аналіз діяльності таких організацій виступає ключовим елементом формування достовірного інформаційного простору, що слугує основою для прийняття управлінських рішень, забезпечення прозорості та дотримання податкових і фінансових вимог.

Особливість діяльності неприбуткових організацій полягає у відсутності мети отримання прибутку як головного результату господарювання, що, у свою чергу, визначає специфіку побудови системи аналітичного обліку. Аналіз у таких структурах не обмежується виключно оцінкою фінансових результатів — він охоплює оцінку ефективності використання ресурсів, цільового спрямування надходжень, дотримання нормативно-правових вимог та досягнення статутних завдань.

З огляду на це, інформаційне забезпечення бухгалтерського обліку в громадських організаціях повинно спиратися на систематичний аналіз таких показників:

обсяг і структура джерел фінансування (гранти, благодійні внески, бюджетні кошти тощо); напрямки використання ресурсів відповідно до цільового призначення; адміністративні та операційні витрати у розрізі проектів; ефективність реалізації програмної діяльності; стан дебіторської і кредиторської заборгованості; відповідність облікових даних звітній інформації.

У межах аналізу діяльності важливу роль відіграє оцінка обліковоаналітичного забезпечення — системи збору, обробки, узагальнення та передачі інформації, необхідної для контролю і планування. Дієва система аналітики дозволяє виявити резерви підвищення ефективності використання ресурсів, своєчасно реагувати на зовнішні загрози, уникати порушень у сфері оподаткування та звітності.

Наприклад, згідно з даними Державної податкової служби України, у 2024 році в Єдиному реєстрі неприбуткових установ та організацій перебувало понад 34 тисячі організацій. Основними джерелами їх фінансування виступали членські внески, благодійні пожертви та бюджетне фінансування. При цьому, понад 60% організацій здійснюють облік із використанням спрощених форм, що створює ризики неповноти інформації для аналітичного оцінювання.

Побудова ефективної аналітичної системи вимагає поєднання бухгалтерських методів (балансовий, рахунковий, документальний) з економічним аналізом (горизонтальний, вертикальний, факторний, порівняльний аналіз), що забезпечує обґрунтованість управлінських рішень.

Таким чином, аналіз діяльності громадських організацій у контексті облікового процесу виступає не лише інструментом контролю, а й інформаційною основою для стратегічного планування, фінансової стійкості та легітимності діяльності в очах донорів і держави. Формування цілісної системи інформаційного забезпечення потребує міждисциплінарного підходу, який враховує як економічні, так і соціальні аспекти функціонування неприбуткових суб'єктів.

У період 2021–2024 років спостерігалася зміна чисельності громадських організацій в Україні, яка підпорядковувалася експоненційній закономірності розвитку. Аналіз отриманих статистичних даних засвідчив, що така залежність характеризується високим рівнем точності апроксимації, про що свідчить значення множинного коефіцієнта детермінації, яке перевищує 0,97 (рис. 3.1, табл. 3.1).

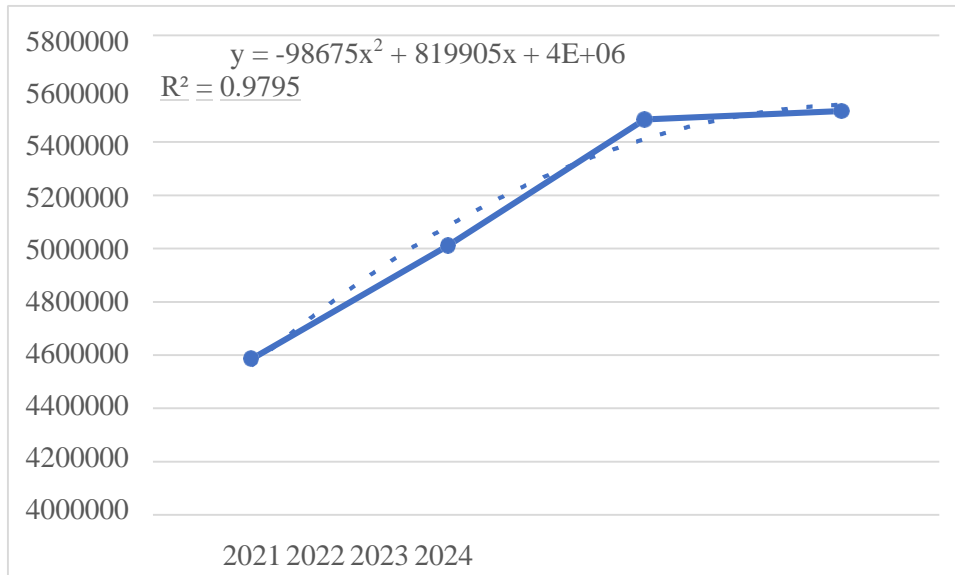

Рис. 3.1. Динаміка кількості громадських організацій в Україні

Джерело: побудовано за даними [13; 23]

У 2024 році сукупний обсяг доходів, отриманих громадськими організаціями, становив 7271566,8 тис. грн. Структурний аналіз джерел надходжень засвідчив, що переважну частку фінансування забезпечили надходження від благодійної діяльності, які склали 52,34%, та кошти, отримані від нерезидентів, частка яких дорівнює 32,8%. Значущими, хоча й менш вагомими, є й інші джерела формування доходів, зокрема: інші джерела — 16,43%, господарська діяльність товариств, підприємств (юридичних осіб), утворених громадськими організаціями з метою реалізації статутних завдань — 15,21%, фінансування з боку українських підприємств та організацій — 14,85%, членські внески — 9,91%, кошти, надані громадянами України, — 4,69%, а також надходження з місцевого бюджету — 3,44% та з Державного бюджету України — 2,67% (табл. 3.2).

У 2024 році загальний обсяг витрат, понесених громадськими організаціями, становив 6368937,8 тис. грн. (табл. 3.3). Найбільшу частку серед усіх напрямів використання коштів займає фінансування благодійної діяльності, що складає 29,69% від загальної суми видатків.

**«Динаміка кількості членів на обліку громадських організацій
України за регіонами у 2024 році. (на кінець року, осіб)**

Регіон	Усього				У тому числі на обліку керівних органів			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Україна	4585368	5011360	5484721	5516013	4585368	5011360	5484721	5516013
Вінницька	352486	393512	393393	400196	352486	393512	393393	400196
Волинська	99465	190184	232143	192710	99465	190184	232143	192710
Дніпропетровська	331069	383042	522006	474625	331069	383042	522006	474625
Донецька	129232	89455	111955	290397	129232	89455	111955	290397
Житомирська	32707	32211	38241	32630	32707	32211	38241	32630
Закарпатська	294697	333455	253341	278416	294697	333455	253341	278416
Запорізька	352880	378597	344356	342321	352880	378597	344356	342321
Івано-Франківська	60755	64569	60638	61020	60755	64569	60638	61020
Київська	38864	74020	71480	75049	38864	74020	71480	75049
Кіровоградська	133535	126799	137596	117431	133535	126799	137596	117431
Луганська	30665	46001	59276	201078	30665	46001	59276	201078
Львівська	193530	553562	627502	578705	193530	553562	627502	578705
Миколаївська	217948	180525	178395	161984	217948	180525	178395	161984
Одеська	378842	462590	514161	515555	378842	462590	514161	515555
Полтавська	189467	72766	221998	202225	189467	72766	221998	202225
Рівненська	61156	61237	84962	63070	61156	61237	84962	63070
Сумська	551566	550851	531064	544684	551566	550851	531064	544684
Тернопільська	54214	50790	50475	48545	54214	50790	50475	48545
Харківська	126163	124362	93371	99842	126163	124362	93371	99842
Херсонська	47901	23536	59804	46196	47901	23536	59804	46196
Хмельницька	264541	266505	265279	223283	264541	266505	265279	223283
Черкаська	145241	126651	141762	153678	145241	126651	141762	153678
Чернівецька	79758	77381	74007	71178	79758	77381	74007	71178
Чернігівська	41215	46689	42270	15291	41215	46689	42270	15291
м. Київ	377471	302070	375246	326304	377471	302070	375246	326304

Джерело: побудовано за даними» [13]

Значний обсяг ресурсів також спрямовано на оплату послуг, частка яких дорівнює 26,23%. Видатки на оплату праці становлять 17,52%, у той час як витрати на інші цілі розподілу коштів склали 13,35%. Частка матеріальних витрат становить 6,52%, відрахування на соціальні заходи — 3,61%, сума розрахунків за

податками та обов'язковими зборами — 2,04%, тоді як на амортизаційні нарахування припадає 1,04%.

Таблиця 3.2

**«Надходження коштів громадських організацій України за джерелами у
2024 році (тис.грн)**

Види надходжень	Усього	Структура, %
Усього	7271566,8	100,00
у тому числі		
надходження з Державного бюджету України	194032,2	2,668
надходження з місцевого бюджету	249852,9	3,436
членські внески	720475,7	9,908
надходження від благодійної діяльності	3805913,6	52,340
у тому числі		0,000
надходження від підприємств та організацій України	1079589,9	14,847
надходження від громадян України	340694,9	4,685
надходження від нерезидентів	2385628,8	32,808
надходження від господарської діяльності товариств, підприємств (юридичних осіб), створених громадською організацією для виконання її мети (цілей) та напрямів діяльності	1106304,1	15,214
надходження з інших джерел	1194988,3	16,434
з них		0,000
кредити, отримані від банків та інших фінансових установ	294,6	0,004

Джерело: побудовано за даними» [13]

Таблиця 3.3

**«Використання коштів громадських організацій України за напрямками у
2024 році (тис.грн)**

Статті витрат	Усього	Структура, %
Усього	6368937,8	100
у тому числі		
розрахунки за податками й зборами	129859,5	2,04
оплата праці	1115703,0	17,52
відрахування на соціальні заходи	230196,8	3,61

амортизація	66096,6	1,04
благодійна діяльність	1890796,4	29,69
матеріальні витрати	415192,6	6,52
оплата послуг	1670603,2	26,23
інше використання коштів	850489,7	13,35
з них		0,00
проценти, сплачені за отримані кредити	95,4	0,00

Джерело: побудовано за даними» [13]

У 2024 році фінансові ресурси, що акумулюються громадськими організаціями в Україні, демонструють високий рівень територіальної концентрації на користь столиці держави — м. Києва. Зокрема, на його частку припадає в середньому 55,03% усіх акумульованих фінансів. Що стосується розподілу бюджетних «асигнувань із «Державного бюджету України, то частка Києва є ще вищою і становить 93,53%, що свідчить про надмірну централізацію державного фінансування у межах одного регіону (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Надходження коштів громадських організацій за джерелами та регіонами у 2024 році

Регіон	Усього	У тому числі			У тому числі			
		з Державного бюджету України	з місцевого бюджету	від членських внесків	від благодійної діяльності	з них надходження		
					від підприємств та організацій України	від громадян України	від нерезидентів	
Україна	7271566,8	194032,2	249852,9	720475,7	3805913,6	1079589,9	340694,9	2385628,8
Вінницька	101513,3	305,8	16305,9	17132,0	57378,9	41005,1	3513,2	12860,6
Волинська	45956,2	232,4	5507,7	11186,2	21376,0	11188,2	5335,0	4852,8
Дніпропетровська	488506,0	542,9	13206,8	22248,4	431579,8	77653,8	32773,8	321152
Донецька	182913,0	166,5	2040,4	4074,2	168149,5	121259,2	2451,8	44438,5
Житомирська	15389,8	95,6	2671,6	1838,5	9641,9	4809,0	2954,8	1878,1
Закарпатська	339648,3	1487,0	5537,5	10967,9	300816,2	9431,7	8914,4	282470,1
Запорізька	101736,6	303,5	6892,2	23718,1	43597,4	35630,9	3360,2	4606,3
Івано-Франківська	72227,2	1224,0	15552,2	4824,4	25059,3	17042,5	7073,0	943,8
Київська	51814,2	165,7	7460,7	14852,4	23150,3	9676,4	3164,1	10309,8
Кіровоградська	32849,4	43,5	1861,2	2212,0	22202,4	15420,7	4443,8	2337,9
Луганська	73106,5	601,0	6700,1	11524,0	20219,8	13156,9	940,3	6082,6

Львівська	304020,2	3319,6	25795,6	50478,3	128652,5	46132,6	25821,0	56698,9
Миколаївська	72973,1	–	14361,7	8996,8	35585,9	15552,7	4164,5	15868,7
Одеська	528068,9	–	5731,3	78514,2	422918,6	124965,9	32051,2	265901
Полтавська	71170,6	576,4	13983,9	4216,4	40234,3	29846,8	4929,6	5457,9
Рівненська	59643,6	657,2	7770,9	7138,8	32878,4	6583,7	5253,5	21041,2
Сумська	47186,1	611,3	7458,5	8117,6	24808,4	11136,2	4345,0	9327,2
Тернопільська	27947,8	9,5	4466,3	2992,5	15380,8	10035,9	2972,3	2372,6
Харківська	464059,4	9,0	6007,0	63444,2	329119,2	83649,8	22108,9	223360,5
Херсонська	28522,7	300,7	3959,9	2424,2	18759,2	7257,8	2096,4	9405,0
Хмельницька	29752,9	732,8	2020,9	3495,4	18109,8	12164,1	4064,9	1880,8
Черкаська	38626,5	1176,4	5703,0	5009,2	23005,6	16958,2	3624,0	2423,4
Чернівецька	49806,9	–	4019,2	6194,6	30698,4	3780,8	2846,8	24070,8
Чернігівська	42266,3	–	3672,2	2884,0	27809,0	12443,0	2201,0	13165,0
м. Київ	4001861,3	181471,4	61170,2	351991,4	1534822,0	342808,0	149291,4	104272,6
Питома вага м. Києва	55,03	93,53	24,48	48,86	40,33	31,75	43,82	43,71

Джерело: побудовано за даними» [13]

Упродовж періоду «2021–2024 років найвищі темпи зростання доходів громадських організацій зафіксовано в Луганській області, де обсяг надходжень збільшився у 16,267 раза. Значне зростання також спостерігалось в Закарпатській області — у 4,22 раза, та в Донецькій області — у 4,086 раза, що свідчить про активізацію фінансової діяльності громадських об'єднань у зазначених регіонах (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

**Динаміка надходження коштів громадських організацій за регіонами.
(тис. грн)**

Регіон	2021	2022	2023	2024	Темп росту, разів
Україна	4101284,0	6316489,1	6211967,7	7271566,8	1,773
Вінницька	70615,9	67788,6	88208,8	101513,3	1,438
Волинська	23512,4	34900,1	39836,2	45956,2	1,955
Дніпропетровська	244803,7	464670,1	483750,8	488506,0	1,996
Донецька	44767,9	136491,4	162071,7	182913,0	4,086
Житомирська	10313,7	22153,5	21303,5	15389,8	1,492
Закарпатська	80494,0	95932,8	90561,1	339648,3	4,220
Запорізька	60103,9	70516,5	80255,2	101736,6	1,693

Івано-Франківська	42788,2	59271,9	60059,6	72227,2	1,688
Київська	29885,0	29043,9	42519,4	51814,2	1,734
Кіровоградська	30996,9	44584,2	31430,8	32849,4	1,060
Луганська	4494,1	18919,9	39907,9	73106,5	16,267
Львівська	88208,3	188966,7	255405,0	304020,2	3,447
Миколаївська	37697,9	48695,0	54193,3	72973,1	1,936
Одеська	318674,3	374211,3	475410,8	528068,9	1,657
Полтавська	34633,1	52660,5	71683,1	71170,6	2,055
Рівненська	25442,4	44686,6	60540,5	59643,6	2,344
Сумська	29970,6	35136,4	32088,0	47186,1	1,574
Тернопільська	14136,7	23024,7	17780,7	27947,8	1,977
Харківська	216476,5	329080,1	352113,6	464059,4	2,144
Херсонська	23080,5	17899,5	35111,6	28522,7	1,236
Хмельницька	24346,9	28529,0	24189,8	29752,9	1,222
Черкаська	29578,5	31224,9	42599,1	38626,5	1,306
Чернівецька	23562,7	34238,5	36656,3	49806,9	2,114
Чернігівська	20229,1	34356,0	38907,5	42266,3	2,089
м. Київ	2572470,8	4029507,0	3575383,4	4001861,3	1,556

Джерело: побудовано за даними» [13]

Схожою була і динаміка використання коштів громадських організацій за регіонами (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

«Використання коштів громадських організацій за регіонами. (тис. грн)

Регіон	2021	2022	2023	2024	Темп росту, разів
Україна	3461404,6	5182310,3	5545627,6	6368937,8	1,840
Вінницька	62622,9	62863,9	79630,6	95049,0	1,518
Волинська	22291,8	31356,1	36019,8	40848,7	1,832
Дніпропетровська	239782,9	456771,7	461684,1	473927,0	1,976
Донецька	41709,4	134373,8	151917,7	171738,5	4,118
Житомирська	9495,9	19745,3	19906,4	13824,1	1,456
Закарпатська	72855,1	88425,1	82023,5	190846,3	2,620
Запорізька	56563,4	66498,1	73744,7	95190,5	1,683
Івано-Франківська	32681,7	50930,8	45955,9	55953,6	1,712
Київська	25483,3	24611,6	36023,4	48910,7	1,919

Кіровоградська	25219,8	33906,7	26585,9	28206,5	1,118
Луганська	4211,3	16768,6	37898,6	62526,4	14,847
Львівська	69581,3	149837,9	202429,0	242753,8	3,489
Миколаївська	34062,5	44154,1	50198,3	66947,1	1,965
Одеська	302225,2	359171,4	452739,5	506664,7	1,676
Полтавська	32212,0	47676,1	66521,2	68114,7	2,115
Рівненська	23391,5	37477,2	54935,0	50583,8	2,162
Сумська	28036,6	33115,9	30296,7	44719,9	1,595
Тернопільська	13040,2	20829,4	16273,7	25723,3	1,973
Харківська	203470,8	295844,0	314491,3	399995,5	1,966
Херсонська	23080,5	17899,5	35111,6	28522,7	1,236
Хмельницька	22243,6	26939,5	21799,6	27326,4	1,229
Черкаська	28497,1	25649,1	40401,8	37189,1	1,305
Чернівецька	20123,6	27866,1	28716,8	39390,7	1,957
Чернігівська	17908,5	31254,6	36520,6	38647,1	2,158
м. Київ	2050613,7	3078343,8	3144201,9	3515337,7	1,714

Джерело: побудовано за даними» [13]

На основі даних таблиці можна зробити всебічний аналіз динаміки видатків громадських організацій у регіональному розрізі України за 2021–2024 роки.

Загалом по Україні зафіксовано зростання видатків громадських організацій з 3461,4 млн грн у 2021 році до 6368,9 млн грн у 2024 році, що відповідає приросту в 1,84 раза. Це свідчить про загальну тенденцію активізації діяльності громадських інституцій.

Найбільші темпи зростання видатків зафіксовано в Луганській області – у 14,847 раза. Це аномальне зростання може бути зумовлене як загостренням соціально-гуманітарної ситуації в регіоні, так і збільшенням фінансування міжнародних та благодійних програм. Також значне зростання спостерігається у Львівській області – у 3,489 раза, що може бути пов'язано з внутрішньою міграцією населення та розвитком волонтерського руху. Донецька область демонструє зростання у 4,118 раза, що також відповідає посиленню потреб у соціальній підтримці.

До групи регіонів із високими темпами зростання (понад дворазове збільшення) належать Закарпатська (2,620 раза), Полтавська (2,115), Рівненська

(2,162) і Чернігівська (2,158) області, що свідчить про нарощування активності місцевих громадських організацій.

У столиці – м. Києві – зростання видатків відбулося у 1,714 раза. Хоча цей показник не є найвищим, у абсолютному вимірі Київ залишається лідером за загальним обсягом витрат громадських організацій (понад 3,5 млрд грн у 2024 році), що становить більше половини всіх видатків по країні.

Помірні темпи зростання (від 1,5 до 2 разів) демонструють більшість областей, зокрема Дніпропетровська (1,976), Миколаївська (1,965), Харківська (1,966), Тернопільська (1,973), Волинська (1,832), Івано-Франківська (1,712), Київська (1,919) та інші.

Найнижчі темпи зростання видатків спостерігаються в Кіровоградській (1,118), Херсонській (1,236) та Хмельницькій (1,229) областях. Це може свідчити про обмеженість ресурсної бази місцевих громадських організацій або зниження їх активності.

Таким чином, аналіз даних таблиці демонструє нерівномірний розвиток фінансової активності громадських організацій в Україні за регіонами, з концентрацією ресурсів у столиці та окремими осередками зростання в регіонах, де потреба у громадській підтримці була найвищою внаслідок зовнішніх або внутрішніх викликів.

3.2 Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи громадської організації

Система обліку громадських організацій в Україні на сьогоднішній день характеризується значною складністю та фрагментарністю, що ускладнює формування цілісної, комплексної інформації щодо основних напрямів діяльності громадянського суспільства, його кількісних показників, а також соціально-економічного внеску, який вони здійснюють. Такий стан справ ускладнює адекватну оцінку ролі громадських об'єднань у розвитку суспільства та держави загалом. Особливою проблемою є наявність суттєвих недоліків у

системі класифікації національних рахунків, що застосовуються до неприбуткових організацій. У межах чинної системи звітності громадського сектору відсутня уніфікація, що призводить до того, що форми звітності здебільшого орієнтовані лише на «фізичний вимір» діяльності організацій, тобто на кількісні показники, але не дають можливості отримати глибокий аналітичний огляд якості та впливу діяльності. Крім того, відсутні допоміжні (так звані сателітні) національні рахунки, що могли б забезпечити всебічний аналіз усіх типів громадських об'єднань, а також визначити їх кількість у різних інституційних секторах суспільства.

Наявність таких системних недоліків обумовила необхідність розробки і впровадження комплексних стратегічних документів, які б сприяли усуненню виявлених проблем та створенню умов для сталого розвитку громадянського суспільства в Україні. Зокрема, Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, затверджена відповідними державними органами [34], покликана усунути існуючі недоліки обліку, а також забезпечити належні умови для розвитку громадського сектору. Важливою складовою цієї стратегії є встановлення ефективної системи взаємодії громадських інституцій із органами державної влади та місцевого самоврядування на засадах партнерства, що має сприяти зміцненню громадянського контролю і підвищенню рівня довіри між суспільством та владою.

Відповідно до цієї стратегії, удосконалення обліково-звітних механізмів у діяльності громадських організацій здійснюватиметься з урахуванням міжнародних стандартів, що передбачають запровадження принципів підзвітності, прозорості, публічності та належного врядування. Зокрема, Стратегія визначає необхідність створення сприятливих умов для популяризації та системного впровадження цих принципів у діяльність інститутів громадянського суспільства, що має позитивно впливати на їх ефективність та легітимність в очах суспільства.

Серед основних проблем, які гальмують розвиток громадських організацій в Україні, у Стратегії виділяються такі ключові фактори [34]: низька прозорість діяльності багатьох організацій, надмірна бюрократія, що ускладнює діяльність

та створює бар'єри для ініціатив, а також недостатній рівень взаємної довіри як між громадськими організаціями, так і між громадянським суспільством і владними структурами. Особливого негативного впливу зазнає громадський сектор через військово-політичний конфлікт на сході країни, що не лише послаблює потенціал розвитку організацій, але й породжує штучні перешкоди для реалізації громадських ініціатив. Окрім цього, суттєвим викликом є невідповідність національного законодавства з нормами та стандартами Європейського Союзу, що гальмує процес інтеграції українських громадських організацій до європейського простору та ускладнює їх міжнародну співпрацю.

Таким чином, сучасний стан системи обліку та регулювання діяльності громадських організацій в Україні свідчить про необхідність глибоких структурних реформ, спрямованих на забезпечення більшої прозорості, уніфікації звітності та розвитку партнерських відносин між суспільством і владою. Запровадження таких реформ у рамках визначеної Національної стратегії сприятиме посиленню ролі громадянського суспільства, підвищенню його впливу на процеси публічного управління та забезпеченню соціально-економічного розвитку країни в цілому.

Ефективність функціонування Громадської організації «Спогади крізь віки» суттєво ускладнюється рядом факторів, що мають системний і комплексний характер. По-перше, відсутність належних мотиваційних механізмів, зокрема податкових стимулів, які могли б бути надані з боку держави, значно знижує зацікавленість у розвитку та активізації діяльності організації. Такий дефіцит стимулів зумовлює недостатню фінансову підтримку та обмежує потенціал для залучення ресурсів, що негативно впливає на реалізацію програм і проектів організації.

По-друге, значною перешкодою на шляху до ефективної діяльності є ускладненість процедур, пов'язаних із бюрократичними вимогами, які створюють додаткові адміністративні навантаження. Це, з одного боку, збільшує часові та фінансові витрати, а з іншого — сприяє формуванню негативного ставлення як серед членів організації, так і серед потенційних партнерів та

донорів. Бюрократичні перепони, особливо у контексті взаємодії з державними установами, перешкоджають швидкому реагуванню на соціальні виклики та знижують адаптивність організації у змінних умовах зовнішнього середовища.

По-третє, у сфері благодійної діяльності відсутні ефективні механізми захисту від шахрайства та інших форм зловживань, що створює додаткові ризики і підриває довіру до організації з боку громадськості та партнерів. Відсутність відповідних інструментів контролю та гарантій безпеки коштів ускладнює залучення нових благодійників і перешкоджає прозорому розподілу ресурсів [40].

Крім того, обмежений доступ до державної фінансової підтримки є ще одним критичним фактором, що стримує розвиток організації. Недостатній обсяг такої підтримки не дозволяє реалізовувати заплановані соціальні ініціативи у повному обсязі, а відсутність чітких і прозорих конкурсних процедур для отримання фінансування з державного і місцевих бюджетів породжує непрозорість і можливості для корупційних дій під час розподілу бюджетних коштів. Ці фактори негативно позначаються на ефективності використання ресурсів і знижують рівень довіри до державних інституцій серед громадських організацій.

Важливим обмеженням є також короткий строк освоєння державної фінансової підтримки, що не дозволяє організації планувати довгострокові проекти та призводить до поспішного використання коштів, що часто здійснюється без належного аналізу ефективності та потреб. Необґрунтовані обмеження щодо видів витрат, які можуть бути профінансовані з бюджету, додатково звужують можливості організації, обмежуючи її свободу у виборі пріоритетних напрямів діяльності, що відповідають актуальним соціальним викликам.

Останнім часом ускладнюється також розвиток соціального підприємництва і залучення організації до надання соціальних послуг через недостатність стимулів та відповідної підтримки з боку держави та суспільства. Відсутність системних заходів, спрямованих на заохочення таких форм

діяльності, обмежує потенціал громадської організації щодо вирішення соціальних проблем і створення сталих моделей самозабезпечення.

Загалом, сукупність цих факторів створює комплекс перешкод, що значно впливають на ефективність функціонування Громадської організації «Спогади крізь віки». Усвідомлення та подолання цих проблем є ключовими для підвищення її спроможності, посилення ролі в суспільстві та сталого розвитку соціально значущих проектів..

Підвищення ефективності та активізації діяльності громадських організацій в Україні потребує впровадження низки системних заходів, які охоплюють різні аспекти їх функціонування, регулювання та підтримки. Важливим кроком у цьому напрямі є спрощення процедур реєстрації громадських організацій, що дозволить зменшити адміністративні бар'єри для їх створення та легалізації діяльності. Такий підхід забезпечить більш швидке і доступне оформлення організаційної форми, що, у свою чергу, стимулюватиме зростання кількості активних учасників громадянського суспільства.

Додатково, суттєве значення має розширення повноважень місцевих органів самоврядування у сфері регулювання діяльності громадських організацій. Надання їм більшої автономії та компетенції у прийнятті рішень щодо співпраці, контролю та підтримки створить умови для більш гнучкого і адаптивного управління на рівні територіальних громад, що позитивно вплине на оперативність реагування на соціальні потреби.

Фінансова підтримка громадських організацій через механізми державного та місцевих бюджетів виступає ключовим ресурсом для реалізації їхніх проектів і заходів. Забезпечення стабільного і прозорого фінансування сприятиме плануванню довгострокових програм, підвищенню якості виконання завдань і залученню нових учасників до діяльності громадського сектору [18;

27]. Водночас важливим є впровадження уніфікованого підходу до оподаткування доходів фізичних осіб, що отримують безкоштовні соціальні послуги як від бюджетних установ, так і від організацій громадянського суспільства. Уніфікація податкової політики знизить ризики подвійного

оподаткування, спростить фінансові взаємодії та стимулюватиме більшу залученість громадян до отримання соціальних послуг.

Для підвищення якості статистичного обліку [7; 17] діяльності громадських організацій необхідним є запровадження допоміжних (сателітних) рахунків у рамках національної системи рахунків, що відповідатиме міжнародним стандартам. Це дозволить отримувати точнішу, узагальнену та порівняльну інформацію про кількість, структуру, фінансові потоки та ефективність діяльності громадського сектору, що сприятиме кращому аналізу і прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Значну роль у стимулюванні громадської активності відіграє комплексна реалізація заходів, спрямованих на підвищення рівня громадянської освіти. Освітні програми мають орієнтуватися на інформування населення щодо можливостей захисту власних прав, активної участі в суспільному житті та використання різних форм «демократії участі» — від громадських слухань до ініціативного бюджетування і участі у контролі за діяльністю органів влади. Такий підхід формує свідоме ставлення до громадянських обов'язків та розширює демократичний потенціал суспільства [34].

Громадські організації часто розглядаються як «третій сектор» економіки, що доповнює реальний та фінансовий сектори, утворюючи комплексну систему суспільного розвитку. Взаємодія цього сектору з органами державного управління та місцевого самоврядування має базуватися на чітко визначених принципах, які забезпечують партнерство, прозорість, підзвітність та взаємоповагу. Вони передбачають рівність суб'єктів, відкритість інформації, ефективність використання ресурсів та орієнтацію на досягнення суспільно значущих результатів (рис. 3.3).

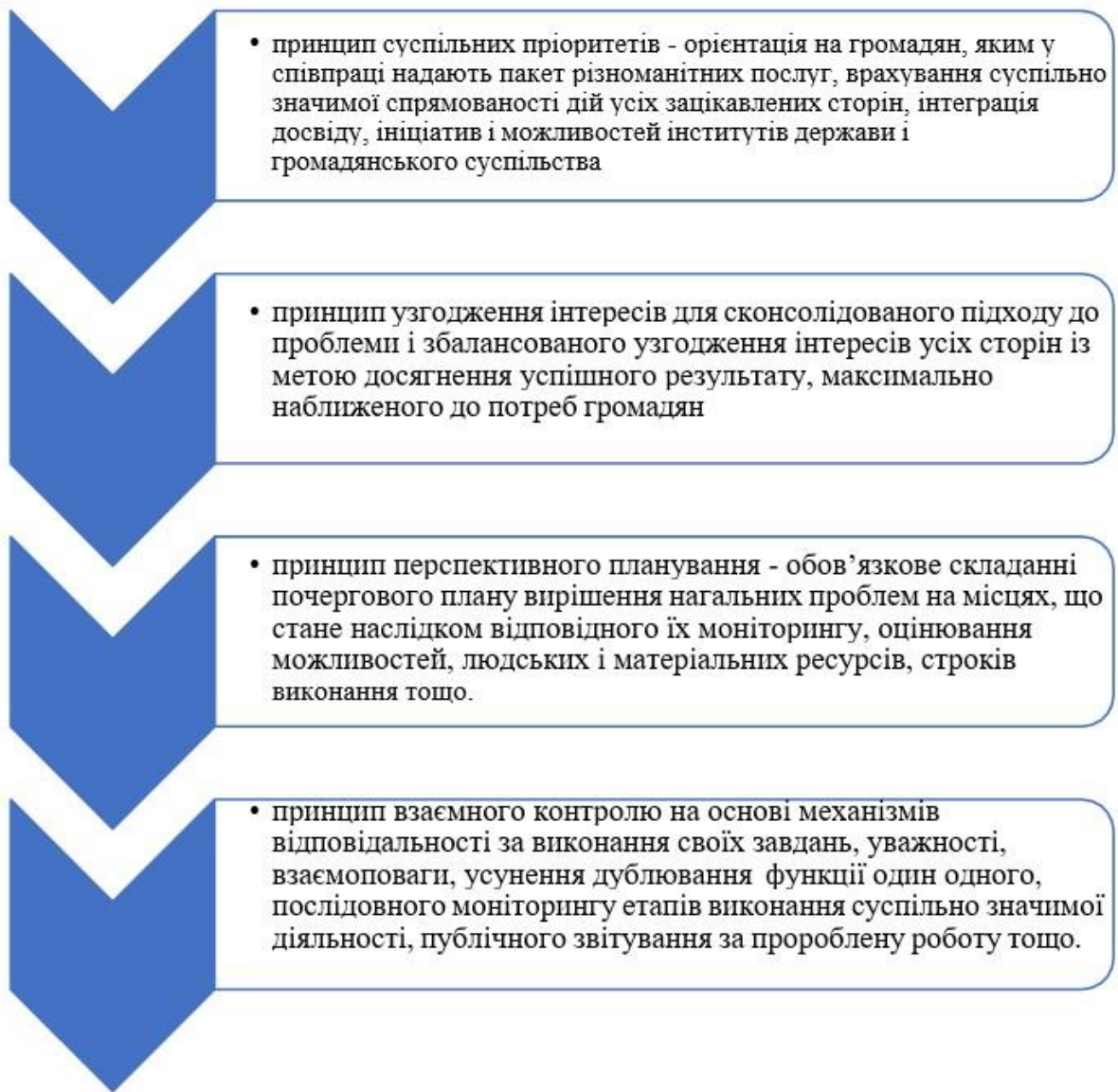

Рис. 3.3. Принципи взаємодії громадських організацій із органами державного управління і місцевого самоврядування

Джерело: побудовано за даними» [20]

Така модель співпраці сприятиме формуванню дієвого громадянського суспільства, здатного брати активну участь у розв'язанні соціально-економічних проблем та підвищувати якість життя населення на регіональному та національному рівнях.

Процес формування демократичних взаємин між державними інституціями та громадськими організаціями є складним та багатограним, що вимагає координації й узгодженої співпраці між усіма структурами, які представляють і захищають інтереси громадянського суспільства. Успішна взаємодія між цими суб'єктами можлива лише за умови чітко визначених

правових рамок, які забезпечують ефективність комунікації, спільне вироблення суспільної політики на місцевому рівні, а також механізми, що гарантують реалізацію демократичних принципів у повсякденній практиці управління.

Ключовою складовою такого процесу є прийняття та імплементація законодавчих актів, які би закріплювали процедури взаємозв'язку органів місцевого самоврядування з громадянами у сфері формування нових суспільних політик на рівні територіальних громад. Ці нормативні акти повинні передбачати дієві механізми системи стримувань і противаг, які б гарантували невідворотність відповідальності державних органів перед суспільством. Вони мають закріплювати основне конституційне право кожного громадянина на доступ до інформації про діяльність владних структур, що є фундаментальним елементом прозорості та підзвітності влади.

Розробка таких законодавчих норм є не лише технічним завданням, а й важливим стратегічним кроком на шляху лібералізації та демократизації правового поля України. Запровадження цих норм сприятиме зміцненню довіри між громадянами і владою, стимулюватиме активну участь населення в управлінських процесах, а також сприятиме підвищенню якості прийняття рішень на місцевому та загальнодержавному рівнях. Водночас така законодавча ініціатива відповідатиме сучасним міжнародним стандартам демократичного врядування та інтеграційним процесам, що є надзвичайно важливим для України в контексті її євроінтеграційних прагнень.

Систематичне формування умов для взаємодії державних інститутів і громадських організацій з урахуванням принципів підзвітності, відкритості та справедливості створює передумови для сталого розвитку громадянського суспільства. Це, у свою чергу, забезпечує підвищення ефективності державного управління, розширення можливостей громадян у прийнятті управлінських рішень і реалізації їхніх прав. Таким чином, законодавче забезпечення механізмів партнерства на рівні місцевих громад є однією з базових умов консолідації суспільства та держави в контексті сучасних викликів і реформ

Отже, вдосконалення правової бази, яка регламентує взаємодію між органами місцевого самоврядування та громадянами через громадські організації, є надзвичайно важливим елементом побудови демократичної системи управління в Україні. Це сприятиме не лише посиленню контролю з боку громадськості, але й формуванню ефективної системи стримувань і противаг, що підвищить відповідальність державних інституцій, а також забезпечить широке інформування населення про діяльність владних структур, що у сукупності сприятиме сталому розвитку демократичних процесів у державі.

Протягом періоду 2021–2024 років спостерігалася динаміка кількості громадських організацій в Україні, яка підкорялася експоненційному закону з високим множинним коефіцієнтом детермінації, що перевищував значення 0,97. Загальна сума доходів громадських організацій у 2024 році досягла 7 271 566,8 тис. грн. Аналіз структури надходжень показав, що найбільшу частку становить благодійна діяльність – 52,34%, а також фінансування з боку нерезидентів, яке склало 32,8%. Інші значущі джерела доходів включають: інші надходження – 16,43%, доходи від господарської діяльності товариств та підприємств, створених громадськими організаціями для реалізації їхніх цілей – 15,21%, фінансування з підприємств і організацій України – 14,85%, членські внески – 9,91%, внески громадян України – 4,69%, кошти з місцевих бюджетів – 3,44% та державного бюджету України – 2,67%.

Загальний обсяг видатків громадських організацій у зазначеному році склав 6 368 937,8 тис. грн. Основною статтею витрат була благодійна діяльність, що становила 29,69% від усіх витрат, а також оплата послуг – 26,23%. Додатково слід відзначити, що на оплату праці було спрямовано 17,52%, на інші цілі – 13,35%, матеріальні витрати склали 6,52%, відрахування на соціальні заходи – 3,61%, податкові та зборові платежі – 2,04%, амортизаційні відрахування – 1,04%. Важливою особливістю є концентрація фінансових ресурсів у межах м. Києва, де зосереджено в середньому 55,03% загальних коштів, а також значний відсоток видатків за рахунок Державного бюджету – 93,53%. У регіональному

розрізі найбільші темпи приросту доходів у 2021–2024 роках були зафіксовані у Луганській області (зростання у 16,267 раз), Закарпатській області (4,22 раз) та Донецькій області (4,086 раз). Аналогічна тенденція спостерігається й у використанні фінансових ресурсів громадських організацій за регіонами, зокрема найбільш інтенсивне збільшення витрат припадає на Луганську (у 14,847 раз) та Донецьку (у 4,118 раз) області.

У дипломній роботі було здійснено вдосконалення організації та методології обліку, аналізу й контролю фінансово-господарської діяльності громадських організацій у контексті депутатського контролю. Запропоновані підходи відрізняються від існуючих тим, що базуються на системному оприлюдненні рішень місцевих рад, виконавчих комітетів та розпоряджень голів місцевих рад. Крім того, акцент зроблено на контролі засідань, бюджетному і фінансовому контролі, аналізі декларацій, моніторингу термінів, а також на персональному контролі, що в цілому дозволяє підвищити прозорість і ефективність управління діяльністю громадських організацій

ВИСНОВОК

У межах національного господарства України некомерційний сектор економіки репрезентований сукупністю неприбуткових установ та організацій, діяльність яких відіграє важливу роль у формуванні та підтримці ринкових відносин. Основна функціональна орієнтація таких суб'єктів спрямована на реалізацію соціально значущих завдань, зокрема у сфері культури, освіти, охорони здоров'я, благодійності та інших сфер суспільної важливості.

Протягом періоду з 2020 по 2024 рік кількість керівних органів громадських організацій в Україні збільшилася з 21 417 одиниць до 25 988, що відповідає зростанню на 21,34% (табл. 1.1). Найбільш виражене збільшення кількості таких органів спостерігається у Луганській області, де їх число зросло більш ніж удвічі, а також у місті Київ, де відзначено збільшення у 1,55 раза. Навпаки, зниження чисельності керівних органів відбулося в Закарпатській та Хмельницькій областях. Однак у цілому по регіонах зберігається позитивна тенденція до зростання числа громадських організацій, що свідчить про їх посилення ролі в реалізації механізмів громадського контролю. Щодо розподілу керівних органів за областями, найбільшу питому вагу мають Львівська (8,5%), Закарпатська (6,1%), Дніпропетровська (6,0%), м. Київ (5,9%) та ІваноФранківська (5,8%) області, тоді як найнижчий показник належить Херсонській області (1,2%).

Документальне оформлення операцій, пов'язаних із фінансовогосподарською діяльністю організації, визначається джерелами доходів і вимогами щодо їх цільового використання. Усі доходи Громадської організації «Спогади крізь віки» класифікуються залежно від призначення на цільові та нецільові. Цільове фінансування – це кошти, отримані на конкретні програми та проекти, які відображаються в бухгалтерському обліку на рахунку 48 «Цільове фінансування та цільові надходження». В період цільового використання коштів відповідна бухгалтерська операція відображається проводкою: Дебет 48 — Кредит 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних

активів». Якщо цільове фінансування спрямоване на придбання необоротних активів, дохід визнається протягом терміну корисного використання активів та відображається проводкою: Дебет 48 — Кредит 745 «Дохід від безоплатно одержаних активів».

У разі, коли доходи не мають цільового призначення, їх відображають у звітному періоді як збільшення інших операційних доходів, що відображається по дебету рахунків 301, 311 та кредиту рахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності». Використання доходів Громадської організації «Спогади крізь віки» суворо обмежене фінансуванням її утримання, реалізацією мети та завдань, визначених у статуті. Головний бухгалтер організації здійснює контроль за відповідністю використання коштів встановленим цілям, оскільки порушення цього принципу може призвести до вилучення організації з Реєстру неприбуткових установ і організацій, нарахування податкових зобов'язань з податку на прибуток, штрафних санкцій і пені відповідно до положень Податкового кодексу України/

Для відображення понесених витрат у бухгалтерському обліку Громадська організація «Спогади крізь віки» застосовує рахунки класу 9 «Витрати діяльності». Доходи організації визнаються щомісяця відповідно до фактично понесених витрат, через що фінансові результати не відображаються як у бухгалтерському обліку, так і у фінансовій звітності. Внаслідок цього сальдо за рахунком 44 у оборотно-сальдовій відомості відсутнє. Залишки коштів у межах цільового фінансування обліковуються за кредитом субрахунку 484.

Облік капітальних інвестицій у межах Громадської організації «Спогади крізь віки» здійснюється на рахунках 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів» та 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів». Малоцінні та швидкозношувані предмети відображаються на рахунку 221. Для обліку грошових коштів використовуються рахунки 311 «Поточні рахунки в національній валюті» та 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті».

Громадська організація застосовує також рахунки 39 і 69 для відображення витрат і доходів майбутніх періодів відповідно. Облік розрахунків із бюджетом та позабюджетними фондами ведеться за пасивними рахунками: 641 «Розрахунки за податками», 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» та 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування». Відсутність кредитового сальдо за рахунком 661 «Розрахунки за заробітною платою» свідчить про своєчасну виплату заробітної плати. Для узагальнення інформації про витрати організації використовують рахунки 92 «Адміністративні витрати» та 949 «Інші витрати операційної діяльності». Станом на 01.01.2021 року сальдо за рахунком 791 «Фінансовий результат від операційної діяльності» відсутнє, що свідчить про рівність доходів і витрат; при цьому адміністративні та інші операційні витрати повністю списані на фінансові результати.

Під час складання фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва Громадська організація «Спогади кризь віки» керується П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Крім того, для органів державної статистики організація подає Звіт про діяльність громадської організації, а для податкових органів — «Звіт про використання коштів неприбутковими установами і організаціями».

У дипломній роботі було вдосконалено організацію, методикау обліку, аналізу та контролю фінансово-господарської діяльності громадських організацій у сфері депутатського контролю. Запропоновані підходи відрізняються від існуючих тим, що базуються на систематичному оприлюдненні рішень місцевих рад, виконавчих комітетів, розпоряджень голів місцевих рад, а також на контролі засідань, бюджетному та фінансовому контролі, дослідженні декларацій, перевірці дат і здійсненні особистого контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверіна С. А., Комліченко О. О., Дулеба Н. В. Облік і звітність в бюджетних установах. Олді+, 2022. 218 с.

2. Безверхий К. Облік в бюджетних установах. Київ : Центр навч. літ., 2020. 312 с.
3. БО "БФ "ВІКІПЕДІЯ". YouControl. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/44658380/ (дата звернення: 09.11.2024).
4. Бутинець Т. А. Внутрішній контроль: суть і зміст. Вісник ЖДТУ. Економічні науки. 2008. № 2(44). С. 31–42.
5. Верига Ю. А., Гладких Т. В., Артюх О. В. та ін. Облік у бюджетних установах : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 592 с.
6. Височан О., Майковець Д. Облік фінансування діяльності небюджетних неприбуткових організацій. Економіка та суспільство. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-83> (дата звернення: 27.11.2024).
7. Геєць В. М., Клебанова Т. С., Черняк О. І. та ін. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування: підручник. 2-ге вид., виправ. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2008. 396 с.
8. Горват Т., Лугош Л., Ігнатко Я. Фінасове забезпечення діяльності неприбуткових організацій. Сталий розвиток економіки. 2025. № 4(51). С. 414–418.
9. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 04.03.2025).
10. Гудзинський О. Д., Кірейцев Г. Г., Пахомова Т. М. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту. Облік і фінанси АПК. 2008. № 3. С. 89–93.
11. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk> (дата звернення: 14.11.2024).
12. Діяльність бізнесу та громадських формувань. Гід з державних послуг - Гід онлайн Дія. URL: <https://guide.diiia.gov.ua/thematic-area/diialnistbiznesu-ta-hromadskykh-formuvan> (дата звернення: 19.03.2025).

13. Діяльність громадських організацій в Україні. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/metaopus/2017/1_10_00_02_2017.htm (дата звернення: 11.03.2025).
14. Єфименко Т. І., Левицька С. О., Ловінська Л. Г. та ін. Бухгалтерський облік і звітність установ та організацій державного сектору в Україні: напрями та перспективи розвитку. 2007. 552 с.
15. Замула І. В., Танасієва М. М. Внутрішній контроль. Чернівці : Технодрук, 2021. 336 с.
16. Камінська Т. Г. Обліково-аналітичний процес: його зміст, стадії. Науковий вісник НАУ. 2007. Вип. 50. С. 313–318.
17. Касьяненко В. О., Старченко Л. В. Моделювання та прогнозування економічних процесів. Конспект лекцій. Унів. кн., 2023. 185 с.
18. Кожем'якіна С. М. Практика використання методів планування бюджетних доходів. Формування ринкових відносин в Україні. 2007. № 7. С. 39–43.
19. Крупка М. І. Фінансовий менеджмент. Львів : ЛНУ ім. Ів. Франка, 2019. 440 с.
20. Михайлов М., Славкова О., Телегунь М. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. Київ : Центр навч. літ., 2019. 384 с.
21. Міністерство фінансів України. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи» : наказ від 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 08.03.2025).
22. Міністерство фінансів України. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 08.03.2025).
23. Міністерство фінансів України. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : наказ від 25.02.2000 р. № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 08.03.2025).

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності" (Форми N 1-дс, 2-дс, 3дс, 4-дс) : Наказ М-ва фінансів України від 24.12.2010 № 1629. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11#Text> (дата звернення: 28.02.2024).

25. Неприбуткові організації: облік та оподаткування. «Дебет-Кредит». URL: <https://news.dtki.ua/taxation/common/40342> (дата звернення: 04.03.2025).

26. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 10.02.2025).

27. Посаднєва О. М., Рибіцька Я. М. Проблематика бюджетного планування в умовах макроекономічної нестабільності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2021. № 36. С. 123–129.

28. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text> (дата звернення: 02.11.2024).

29. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 22.10.2024).

30. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 14.02.2025).

31. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ М-ва фінансів України від 24.05.1995 № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 07.03.2025).

32. Про затвердження Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру : Постанова Каб. Міністрів України від 13.07.2016 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440-2016-п#Text> (дата звернення: 12.02.2025).
33. Про кооперацію : Закон України від 10.07.2003 № 1087-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text> (дата звернення: 18.02.2025).
34. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки : Указ Президента України від 27.09.2021 № 487/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text> (дата звернення: 31.03.2025).
35. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку : Закон України від 29.11.2001 № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286614#Text> (дата звернення: 21.02.2025).
36. Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 07.10.1997 № 554/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554/97-вр#Text> (дата звернення: 26.02.2025).
37. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 № 1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text> (дата звернення: 24.02.2025).
38. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України від 23.04.1991 № 987-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#Text> (дата звернення: 16.11.2024).
39. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України від 21.07.2020 № 819-IX : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text> (дата звернення: 20.02.2025).

40. Скорук О. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства. Луцьк : ол. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. 94 с.

41. Судомир С. М., Бондар О. В., Сливінська О. Б. Обліково-аналітичний механізм менеджменту підприємств. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

(економічні науки). 2022. Т. 1, № 46. С. 22–29.

42. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 05.11.2024).

43. Шевченко І. О., Рижикова Н. І. Удосконалення обліковоаналітичного забезпечення формування і виконання кошторису доходів і видатків бюджетних установ. Науковий погляд: економіка та управління. 2022. № 2 (78). С. 147–155. URL: <https://doi.org/10.32836/2521-666x/2022-78-21> (дата звернення: 19.05.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Оборотно-сальдова відомість Громадської організації «Спогади крізь віки» за 2024 рік

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Оборот за період		Сальдо на кінець	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
1	2	3	4	5	6	7
10			360752,00		360752,00	
104			24102,00		24102,00	
106			336650,00		336650,00	
11	234749,81		709071,00	138269,31	805551,50	
112	234749,81		709071,00	138269,31	805551,50	
№	234749,81		709071,00	138269,31	805551,50	
12	78192,00		67463,89	11621,00	134034,89	
125			50000,00		50000,00	
127	78192,00		17463,89	11621,00	84034,89	
13		35876,98	25447,93	141667,9		92096,99
132		23474,98	13826,93	70907,10		80555,15
133		12402,00	11621,00	70760,84		11541,84
15			1195879,89	1137286,89	58593,00	
152			402847,00	306752,00	42095,00	
№			402847,00	306752,00	42095,00	
153			725569,00	709071,00	16498,00	
№			725569,00	709071,00	16498,00	
154			67463,89	67463,89		
№			67463,89	67463,89		
22			213280,27	90120,71	123159,56	
221			213280,27	90120,71	123159,56	
31	2046392,67		4587591,00	4981975,34	1652008,33	
311	2046392,67		4587591,00	4981975,34	1652008,33	
33			1800,00		1800,00	
331			1800,00		1800,00	
39	95945,00		810973,80	95945,00	810973,80	
48		2241338,11	3247188,04	2291119,37		3197406,78

484		2241338,11	3247188,04	2291119,37		3197406,78
63		97743,09	3413288,51	3850227,52		534682,10
631		97743,09	3413288,51	3850227,52		534682,10
64		705,90	61382,67	64245,40		3568,63
641		647,83	56660,89	59203,91		3190,85
№		647,83	56660,89	59203,91		3190,85
642		58,07	4721,78	5041,49		377,78
65		551,45	67711,03	69738,35		2578,77
651		551,45	67711,03	69738,35		2578,77
66			314782,78	314782,78		
661			314782,78	314782,78		
69		65790,00	6971,30	67463,89		126282,69
79			921759,61	921759,61		
791			3247188,04	3247188,04		
92			3236427,20	3236427,20		
94			10760,84	10760,84		
949			10760,84	10760,84		
02	11,00				11,00	
23	11,00				11,00	
9	255989,41		719679,75		975669,16	
МЦ	621979,16		90120,71	41919,84	670180,03	
Всего	2554279,92	2554279,92	17388786,3	17388786,30	6983212,07	6983212,07